

Onderwerp
Startnotitie Sportnota 2012-2015

Programma / Programmanummer
Sport / 1052

BW-nummer

Portefeuillehouder
B. Frings

Samenvatting

Door middel van dit voorstel stellen wij de startnotitie vast voor de ontwikkeling van de nieuwe Sportnota 2012-2015.

In de startnotitie worden maatschappelijke ontwikkelingen en de evaluatie van het sportbeleid in de afgelopen jaren beschreven en wordt de koers geschetst voor de Sportnota 2012-2015. Na vaststelling van deze startnotitie volgt een proces van participatie en verdere ontwikkeling. Op basis daarvan zal een definitief beleidsplan aan de raad worden aangeboden.

Directie/afdeling, ambtenaar, telefoonnr.
L110, Jona Overmars, 9023

Datum ambtelijk voorstel
6 oktober 2011

Registratienummer
11.0016195

Ter besluitvorming door het college

1. Vaststellen van de bijgevoegde Startnotitie Sportnota 2012-2015.
2. Vaststellen van de bijgevoegde brief aan de raad.
3. Vaststellen van de bijgevoegde brief aan de Adviescommissie Homo-/lesbisch beleid.
4. Vaststellen van de bijgevoegde brief aan de Seniorenraad.
5. Vaststellen van de bijgevoegde brief aan het Platform Gehandicaptenbeleid, Jeugd en Maatschappelijke opvang.
6. Vaststellen van de bijgevoegde brief aan de Adviescommissie Allochtonen.

Leidinggevende
mevr. V. Stekelinck,
L110

Programmamanager
J. van Boxtel

Programmadirecteur
R. Leushuis (wnd)

Paraaf Datum
akkoord

☒ Alleen ter besluitvorming door het College

☒ Actief informeren van de Raad

Besluit B&W d.d. 17 oktober 2011 nummer: 2.1

- ☒ Conform advies
☐ Aanhouden
☐ Anders, nl.

Bestuursagenda

Gemeentesecretaris

Portefeuillehouder

Paraaf Datum
akkoord

1 Probleemstelling

Er dient een nieuwe sportnota opgesteld te worden. Het vaststellen van deze startnotitie is een eerste stap in dat proces. De huidige sportnota *'Verbinden en versterken... Bruggen bouwen in de sport'* is geschreven voor de periode 2007-2010. Het feit dat deze periode inmiddels is verstreken, actuele ontwikkelingen en de uitwerking van de bezuiniging op het programma Sport, geven aanleiding een nieuwe sportnota op te stellen.

2 Juridische aspecten

Niet van toepassing.

3 Doelstelling

Het doel van dit voorstel is het vaststellen van de startnotitie voor het ontwikkelen van een nieuwe sportnota. Na vaststelling van de startnotitie volgt een proces waarin het daadwerkelijke beleidsplan wordt ontwikkeld en vastgesteld door de gemeenteraad.

4 Argumenten

Afloop huidige sportnota

De huidige sportnota is geschreven voor de periode 2007-2010. In 2011 is het beleid uit de huidige sportnota gecontinueerd, maar het aflopen van deze periode is aanleiding om een nieuwe sportnota voor de periode 2012-2015 op te stellen.

Actuele ontwikkelingen vragen om bijstelling van het beleid

Sport is nog sterker dan voorheen niet alleen gericht op de sport zelf, maar ook op de relatie tussen sport en tal van andere maatschappelijke terreinen. Denk hierbij aan gezondheid, de sociale aspecten van sport, en bijvoorbeeld ook de rol van sport bij het bepalen van het imago van onze stad. Deze ontwikkeling willen we sterker in het sportbeleid verankeren.

Bezuinigingen

Binnen de gemeentelijke begroting moet in de komende jaren € 500.000 op het programma Sport bezuinigd worden. De richting voor deze bezuinigingen is al gecommuniceerd met de raad. De precieze uitwerking, en de consequenties voor andere aspecten van het sportbeleid, dienen te worden beschreven in de nieuwe sportnota.

5 Financiën

Voor de uitvoering van het sportbeleid is financiering beschikbaar (programma Sport). Deze startnotitie heeft geen financiële consequenties. Pas bij de vaststelling van het definitieve beleidsplan en bij de realisatie van projecten worden besluiten genomen over de financiering.

6 Communicatie

De gemeenteraad wordt geïnformeerd door het verzenden van de bijgevoegde brief en de startnotitie. Afhankelijk van de agenda van de raad wordt de startnotitie vervolgens besproken in de raad.

In overleg met de afdeling Communicatie wordt een persbericht opgesteld voor externe communicatie.

De startnotitie is openbaar en wordt ter inzage gelegd bij de Stadswinkel, via de gemeentelijke website gepubliceerd en vermeld op de gemeentepagina in *De Brug*.

Bij de voorbereiding van de startnotitie is zowel binnen de gemeentelijke organisatie als met een aantal vertegenwoordigers van maatschappelijke partners op het gebied van sport, onderwijs, zorg en welzijn gesproken over het sportbeleid en deze startnotitie. Hierbij zijn ook de Adviescommissie Allochtonen, Adviescommissie homo-/lesbisch beleid, Platform Gehandicaptenbeleid, Maatschappelijke opvang en Jeugd (PGN) en Seniorenraad gevraagd om een advies te geven. Zij worden geïnformeerd door middel van het verzenden van de bijgevoegde brieven.

7 Uitvoering en evaluatie

Na vaststelling van deze startnotitie wordt een proces van inspraak en verdere ontwikkeling van het beleidsplan uitgevoerd. Hierbij worden maatschappelijke partners expliciet betrokken. Daarna wordt het definitieve beleidsplan aan het college en de raad voorgelegd.

Oktober 2011	Besluitvorming college van b&w over Startnotitie Sport
November 2011 (onder voorbehoud agenda raad)	Politieke Avond - Kamerronde over Startnotitie Sport: bespreking startnotitie. Resultaten worden betrokken bij uitwerking Sportnota 2012-2015
Oktober – december 2011	Participatie: - Consultatie van betrokkenen vanuit sport, onderwijs, maatschappelijke instellingen, zorg, bedrijfsleven. 2-3 bijeenkomsten. - 15 oktober Sportcongres (georganiseerd door Sportservice) Adviesvraag gemeentelijke adviescommissies Uitwerking beleidsplan
Januari 2012	Besluitvorming in college
Februari 2012	Besluitvorming in raad

Het sportbeleid wordt uitgevoerd in samenwerking met diverse maatschappelijke partners. In het definitieve beleidsplan zal worden ingegaan op de doelstellingen, uitvoering en evaluatie van het beleid.

8 Risico

Niet van toepassing.

Bijlage(n): Startnotitie Sportnota 2012-2015
Brief aan de raad
Brief aan de Adviescommissie Homo-/lesbisch beleid
Brief aan de Seniorenraad
Brief aan het Platform Gehandicaptenbeleid, Jeugd en Maatschappelijke opvang
Brief aan de Adviescommissie Allochtonen

Adviescommissie Allochtonen
Postbus 9015
6500 HG Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk L110/11.0017600	Contactpersoon Jona Overmars
Onderwerp Reactie op advies bij Startnotitie Sport	Datum uw brief	Doorkiesnummer (024)3299023

Geachte heer Shafiq,

Allereerst willen wij u danken voor uw advies bij (het concept van) de Startnotitie Sport, dat u op ons verzoek met spoed tot stand heeft gebracht. Het advies is betrokken bij de uitwerking van de definitieve startnotitie. Hieronder zullen wij ingaan op uw adviezen, en aangeven op welke manier wij daar invulling aan hebben gegeven in de startnotitie.

Sport voor iedereen, diversiteit en integratie

In uw advies benadrukt u de Olympische gedachte: geen onderscheid naar huidskleur, religie, geslacht of seksuele geaardheid. Wij sluiten ons volledig bij deze gedachte aan. Wij hebben er echter voor gekozen om in de startnotitie geen specifieke doelgroepen te benoemen. Bij sportstimulering gaan we wel uit van achterstanden. We richten ons daarbij ook op de vraag waaróm die achterstanden er zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor vraagstukken zoals kledingvoorschriften en de deelname van vrouwen en meisjes.

Allochtone ouders en sportverenigingen

In uw advies geeft u aan dat het voor sportverenigingen met veel allochtone jeugdleden vaak moeilijk is om de ouders van deze kinderen te betrekken bij het verenigingsleven en vrijwilligerswerk. U adviseert ons om allochtone ouders hier meer bij te betrekken. Wij vinden dit een belangrijk punt, en waar dit aan de orde is, willen wij hier meer aandacht aan besteden. Overigens zien wij dit punt in relatie tot wat wij hierboven hebben aangegeven, wij willen niet op voorhand bepaalde doelgroepen aanwijzen, maar uitgaan van het principe dat (verenigings)sport voor iedereen is, maar dat de bijbehorende wederkerigheid ook voor iedereen geldt.

TIP en diversiteitsbeleid

U pleit ervoor om bij de ontwikkeling van het Topsport- en Innovatiepark (TIP) diversiteit op te nemen als één van de uitgangspunten. Wij sluiten deelname aan het TIP nergens uit. Het is echter zo dat het TIP zich primair richt op topsport, en daarmee niet op bepaalde doelgroepen in termen van culturele afkomst, geaardheid, etc.

Vervolgvel

1

Schoolzwemmen

U waarschuwt in uw advies dat het afschaffen van het schoolzwemmen ertoe kan leiden dat minder allochtone kinderen zullen leren zwemmen. Wij zullen uw advies betrekken bij de uitwerking van de bezuinigingsrichting op het schoolzwemmen. Wij denken hierbij in elk geval aan goede en directe communicatie met ouders bij wie extra aandacht voor zwemles en de regeling voor lage inkomens van belang is.

Laag rendement van interventies

U geeft aan dat bepaalde doelgroepen, waaronder niet-westerse allochtonen, moeilijk bereikt worden door interventies die bedoeld zijn om de sportparticipatie onder deze groepen te verhogen. U vraagt ons hier niet de conclusie uit te trekken deze interventies te stoppen, maar vooral te kijken waarom het rendement laag is. Wij willen de interventies op het gebied van sportstimulering meer gaan afstemmen op de behoeften van mensen uit een bepaalde wijk of doelgroep. Door beter vraaggericht en in overeenstemming met het profiel van een wijk te gaan werken, verwachten wij interventies effectiever in te kunnen zetten.

De aandachtspunten die u in uw advies heeft aangegeven, zullen wij betrekken bij de uitwerking van het sportbeleid. In het vervolgtraject maken we graag weer gebruik van uw deskundigheid en constructieve bijdragen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

mr. Th.C. de Graaf

drs. B. van der Ploeg

Adviescommissie Allochtonen

Gemeente Nijmegen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
 Gemeente Nijmegen
T.a.v. Wethouder de heer B. Frings

Datum 14 juli 2011
Kenmerk ACA/2011.14
Betreft Gevraagd advies 'Olympisch vuur in Nijmegen.
 Concept-Startnotitie Sportnota 2011-2014'

Extra afschrift: Raadsfracties, ACA-netwerk

Geacht college,

De Adviescommissie Allochtonen dankt u voor uw vroegtijdige verzoek om te adviseren op de concept-startnotitie 'Olympisch vuur in Nijmegen'. De commissie steunt uw ambitie om met sport in de volle breedte een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij, op sportief, sociaal-maatschappelijk, ruimtelijk en economisch gebied. De commissie heeft de aanzetten in de startnotitie gelezen vanuit het perspectief van allochtone burgers van Nijmegen. Dat heeft geleid tot onderstaande reacties en aanbevelingen.

1. Olympisch vuur in Nijmegen: sport voor iedereen

De titel van de Startnotitie roept bij de commissie meteen de vraag op hoe u in het Nijmeegse sportbeleid inhoud gaat geven aan de Olympische gedachte: geen onderscheid naar huidskleur, religie, geslacht, seksuele geaardheid. Vraag is hoe u bijzondere groepen en achterstandsgroepen gaat betrekken bij de sport.

In de voorgaande sportnota (2007-2010) werd nadrukkelijk een verhoging van deelname aan sport door allochtonen nagestreefd. In de voorliggende startnotitie komt dit streven niet meer duidelijk terug. Wel wordt gemeld dat er een lichte toename is van deelname door allochtonen zonder dit overigens nader te specificeren. De commissie vraagt zich af wat de reden is voor deze koerswijziging.

De commissie adviseert u vast te houden aan de ambitie in het coalitieakkoord dat sport en recreatie toegankelijk blijven voor iedereen. Dat kan worden bereikt door gericht beleid voor groepen die in sportdeelname achterblijven. Dat betreft onder andere allochtonen.

2. Structurele verbetering sportverenigingen: interculturalisering

In het coalitieakkoord wordt de ambitie uitgesproken om met de sportverenigingen te werken aan structurele verbeteringen. De adviescommissie ziet interculturalisering als één van de noodzakelijke structurele verbeteringen.

Verenigingen verschillen in soort sportbeoefening, organisatie, ledental etc. Sommige sporten en sommige verenigingen trekken veel allochtone leden aan. Zij krijgen daardoor met specifieke problemen te maken. Het betreft vaak jongeren die extra kwetsbaar zijn en dus meer aandacht nodig hebben. Dat is voor verenigingen een zware klus. Invoeren van een ledenstop is geen optie. Deze verenigingen moeten dus ondersteund worden in het opvangen van de allochtone kinderen en jongeren.

Daarnaast adviseert de commissie u om 'witte verenigingen' aan te sporen om toegankelijker te worden voor allochtone kinderen en daar een actief beleid op te voeren. Daarbij zouden instellingen een stimulerende rol kunnen spelen. Te denken valt aan hulpverleners uit de jeugdzorg. Zij zouden er bijvoorbeeld voor kunnen kiezen om uit-huis-geplaatste kinderen en allochtone kinderen in eerste instantie aan te melden bij 'witte verenigingen'.

Ook vanuit het onderwijs zijn stimulerende acties te bedenken. Zo zouden sportopleidingen als CIOS stagiaires kunnen leveren aan verenigingen met veel allochtone kinderen. Dat zou bovendien het aardige neveneffect kunnen hebben dat meer allochtone kinderen kiezen voor een sportopleiding.

3. Betrek allochtone ouders bij de sportverenigingen

Een steeds terugkerende klacht van sportverenigingen met veel allochtone kinderen is de geringe deelname van ouders. Dit probleem zal in de loop der jaren waarschijnlijk verdwijnen, maar zover zijn we nog niet. Er is daarom gericht beleid nodig op dit punt.

We moeten vaststellen dat veel ouders niet bekend zijn met dit soort vrijwilligerswerk en daarom ook niet vanzelfsprekend taken binnen de vereniging op zich nemen. Allochtone ouders denken vaak ook dat een vereniging kan draaien op inkomsten uit contributie.

De kunst is om allochtone ouders duidelijk te maken dat veel verenigingen in hun voortbestaan afhankelijk zijn van vrijwilligers, zonder hen af te schrikken om een bijdrage te leveren. Het is daarom van groot belang om via goede informatie een andere houding jegens sport te bewerkstelligen. Huisartsen, consultatiebureaus, Centra voor Jeugd en Gezin maar ook allochtone zelforganisaties zouden hier een belangrijke rol kunnen spelen.

Het zou goed zijn om een centraal informatiepunt in te richten voor verenigingen die advies willen over specifieke kwesties binnen hun vereniging die te maken hebben met allochtonen. Dit naar voorbeeld van Sportservice Overijssel.

4. TIP – diversiteitbeleid vanaf het begin

De commissie pleit ervoor om bij de ontwikkeling van het Topsport en Innovatiepark diversiteit op te nemen als een van de uitgangspunten. Dat impliceert dat op alle niveaus mensen uit bijzondere doelgroepen participeren en zichtbaar zijn.

5. Sport in de wijk: zet de Futsal Chabbab-methodiek in

Sport stimuleren kan ook zorgen voor een daling van hangjongeren in de wijk. Verveling is vaak probleem nummer 1 bij de jongeren. Een deel van de methodiek van 'Futsal Chabbab' van Saïd Achouitar kan in alle buurten ingevoerd worden.

6. Sport en integratie

De commissie wil hier wijzen op de positieve ontwikkeling bij allochtone kinderen die sporten in gemengde groepen. Ze nemen veel Nederlandse waarden en normen over, waar niet alle allochtone ouders blij mee zijn. De kinderen raken echter wel beter toegerust voor de Nederlandse samenleving. Dat is zichtbaar in betere beheersing van de taal (ondanks vaak lage opleiding) en in sociale vaardigheden.

Er blijven altijd cultuurverschillen bestaan die af en toe problemen kunnen opleveren. Kinderen die vaker met andere culturen omgaan, ontwikkelen hiervoor een antenne. Kinderen zijn vaak heel flexibel. Maar dit eist heel veel van de sportbegeleiders. Een module interculturele communicatie tijdens (of na) hun opleiding kan wonderen doen. Begrip voor de ander is vaak niet voldoende. Maar respect voor de ander en open staan voor verschillen zorgt voor meer vertrouwen en betere samenwerking. Dus investeren in de begeleiders is belangrijk om te voorkomen dat deze afhaken of dat de kinderen door onbegrip wegblijven (en op straat gaan hangen).

7. Schoolzwemmen

In een waterland als Nederland is het belangrijk dat kinderen kunnen zwemmen. Door schoolzwemmen wordt zichtbaar welke kinderen wel en welke niet kunnen zwemmen. Met het wegvallen van schoolzwemmen is hier geen zicht meer op.

De commissie verwacht dat het afschaffen van het schoolzwemmen in groep 4 en in plaats daarvan de invoering van een zwemfonds, ertoe zal leiden dat minder allochtone kinderen zullen leren zwemmen. De commissie vreest dat de voorgestelde nieuwe regeling een barrière zal blijken te zijn voor allochtone ouders die hun weg naar allerlei potjes toch al zo slecht weten te vinden. Schoolzwemmen geeft de meeste zekerheid op het aanleren van zwemvaardigheden aan alle allochtone kinderen.

De commissie zou graag zicht hebben op het aantal allochtone ouders die niet in de categorie minima vallen en die hun kinderen naar zwembaden sturen. Achtergrond van deze vraag ligt in de verwachting dat de barrières niet alleen van financiële aard zijn. Daarom is het te overwegen om de voorgestelde arrangementen breder aan te bieden, niet alleen als een financiële tegemoetkoming, maar ook als een handreiking aan ouders die in hun opvoedtaak een steuntje in de rug nodig hebben.

8. Analyseer eerdere interventies

Uit landelijk onderzoek blijkt dat een aantal doelgroepen, waaronder niet-westerse allochtonen, moeilijk te bereiken zijn en dat de interventies een laag rendement hebben. Voor Nijmegen wordt hetzelfde geconstateerd.

De commissie adviseert u om niet de conclusie te trekken de interventies te stoppen, maar om de vraag te stellen waarom de opbrengst laag is. Waren de interventiemethoden geschikt? Hoe herkenbaar zijn de wervingscampagnes voor de allochtonen. Zijn er bijvoorbeeld allochtone sporters en allochtone BN-ers ingezet?

9. Vrouwen en meisjes

Weinig allochtone meisjes en vrouwen worden lid van een sportclub. Om hen toch aan het sporten te krijgen is een aanbod tijdens schooltijden aan te bevelen. Voor de jonge moeders is het van belang dat er tijdens de sportuurtjes een mogelijkheid wordt geboden om jonge kinderen op te vangen.

Naast lage participatiecijfers is er ook goed nieuws. In Nijmegen voetballen op dit moment Marokkaanse meisjes via 'Futsal Chabbab'. Niet duidelijk is wat er gaat gebeuren als deze meisjes in de pubertijd komen. De vraag is of ze dan nog toestemming krijgen van hun ouders. Vooralsnog pleit de commissie ervoor om deze methodieken meer toe te passen bij voorkeur in combinatie met inzet van meer vrouwen en meisjes.

Het is van belang dat sportverenigingen zich realiseren dat de kledingvoorschriften binnen de verenigingen een belemmering vormen voor met name moslim meisjes. Vaak houden deze voorschriften verband met hygiëne en comfort, terwijl er geen bezwaar bestaat tegen lange in plaats van korte broeken en tegen sporthoofddoekjes. De communicatie hierover zou een stuk beter kunnen.

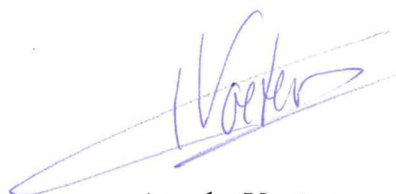
10. Keuzes

U legt in de startnotitie een aantal vragen voor waarop de commissie graag antwoordt:

- a. Olympisch vuur is volgens de commissie een goede leidraad voor het Nijmeegse sportbeleid.
- b. De commissie vindt dat er ruim voldoende aanleiding is voor extra aandacht voor allochtonen, met name vrouwen en meisjes, ouderen en de groep 50+. Naast redenen die samenhangen met psychische en fysieke gezondheid is ook de sociaal bindende functie van sport van groot belang.
- c. Zoals uit bovenstaande moge blijken geeft de commissie hoge prioriteit aan sportstimulering en breedtesport. De commissie vindt versterking van sportverenigingen belangrijk en pleit voor interculturalisering. Maar daarnaast adviseert de commissie u om breder te kijken. Sport wordt, ook door allochtonen, niet alleen beoefend in verenigingsverband. Sportstimulering moet zich dan ook niet beperken tot het ondersteunen van de sportverenigingen en moet ook niet de vorm krijgen van doorverwijzen naar die verenigingen.

Namens de Adviescommissie Allochtonen

Qader Shafiq
Voorzitter

i.o. Anneke Voeten
Ambtelijk secretaris

Adviescommissie Allochtonen
Gemeente Nijmegen

Datum 14 juli 2011
Kenmerk ACA/2011.14

Gevraagd advies

‘Olympisch vuur in Nijmegen. Concept-Startnotitie Sportnota 2011-2014’

Samenvatting:

1. Voer gericht beleid ter bevordering van sportdeelname allochtonen
2. Interculturalisering sportverenigingen is een noodzakelijke structurele verbetering
3. Betrek allochtone ouders bij sportverenigingen; begin met informatie
4. Maak diversiteit uitgangspunt bij de ontwikkeling van het TIP
5. Gebruik de ‘Futsal Chabbab’-methodiek in meerdere wijken
6. Investeer in interculturele communicatie voor sportbegeleiders
7. Bied zwemarrangementen breed aan als handreiking en steun in opvoedtaak
8. Analyseer eerdere interventies en begrijp waarom het rendement laag is
9. Organiseer sport voor vrouwen tijdens schooltijden; zorg voor opvang kleine kinderen; communiceer helder over kledingvoorschriften
10. Keuzes:
 - a. Olympisch vuur goede leidraad
 - b. Extra aandacht: allochtonen, vooral vrouwen & meisjes, ouderen en 50 +; wegens psychische en fysieke gezondheid en wegens sociale cohesie
 - c. Hoge prioriteit sportstimulering en breedtesport; ook aandacht voor sport buiten verband sportverenigingen

Adviescommissie Homo-/lesbisch beleid
Postbus 9015
6500 HG Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk L110/11.0017605	Contactpersoon Jona Overmars
Onderwerp Reactie op advies bij Startnotitie Sport	Datum uw brief 29 juni 2011	Doorkiesnummer (024)3299023

Geachte heer Bongers,

Allereerst willen wij u danken voor uw advies bij (het concept van) de Startnotitie Sport, dat u op ons verzoek met spoed tot stand heeft gebracht. Het advies is betrokken bij de uitwerking van de definitieve startnotitie. Hieronder zullen wij ingaan op uw adviezen, en aangeven op welke manier wij daar invulling aan hebben gegeven in de startnotitie.

Mainstreaming op het gebied van homoseksualiteit en sport

U adviseert ons werk te maken van het mainstreamen van homoseksualiteit en sport. Dit kan op veel manieren geïnterpreteerd kan worden, maar wij sluiten ons in elk geval aan bij de gedachte dat de positie van HLBT-sporters aandacht behoeft binnen de 'reguliere' sport en andere beleidskaders. Wij streven er naar dat sport voor iedereen is, en dat betekent onder andere dat verenigingen voor iedereen een sociaal veilige omgeving zijn. Bewustwording en acceptatie van mensen die 'anders zijn' vinden wij belangrijk. Dit geldt ook voor het stimuleren van de sportdeelname van HLBT'ers. Wij willen de sportdeelname onder deze groep vergroten met behulp van 'algemene' instrumenten op het gebied van sportstimulering. We zullen dit in de sportnota nader uitwerken.

Schelden en spreekkoren

In uw advies vraagt u ons om het scheldwoord homo in de sport en spreekkoren aan te pakken. Wij hebben hier in het verleden aandacht voor gevraagd bij de verenigingen. Met NEC zijn afspraken gemaakt over het bestrijden van spreekkoren tijdens wedstrijden. Het thema hoort ook thuis op de agenda van bijeenkomsten met mensen uit de sportverenigingen, sportdocenten en combinatiefunctionarissen. Dit gebeurt al, en blijft onder onze aandacht.

Ondersteuning homosportverenigingen

U adviseert ons om – indien gevraagd – homosportverenigingen te ondersteunen. De verenigingsondersteuning staat ook open, en blijft open staan, voor homosportverenigingen. Wij zien dit ook in het kader van een groter verband en mainstreaming van de vraagstukken op het gebied van homoseksualiteit en sport: iedere vereniging die dat nodig heeft, willen wij vraaggericht ondersteunen.

Vervolgvel

1

Groot internationaal homosporttoernooi

In uw advies roept u ons op om te onderzoeken of er een groot internationaal homosporttoernooi binnengehaald kan worden. Wij vinden dit een interessante gedachte, maar willen dit niet als doel op zich in ons beleid opnemen. De keuze om een bepaald (topsport)evenement te ondersteunen, hangt af van de mate waarin het past bij het gemeentelijke sportbeleid. Hierbij is vooral de relatie met de Nijmegen Sporten van belang. Bovendien zijn wij van mening dat de mate waarin de gemeente de locatiekeuze van een groot sportevenement kan beïnvloeden, slechts gering is.

De aandachtspunten die u in uw advies heeft aangegeven, zullen wij betrekken bij de uitwerking van het sportbeleid. In het vervolgtraject maken we graag weer gebruik van uw deskundigheid en constructieve bijdragen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

mr. Th.C. de Graaf

drs. B. van der Ploeg

adviescommissie homo-/lesbisch beleid - gemeente nijmegen

College van Burgemeester en Wethouders
T.a.v. wethouder B. Frings
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Datum
29 juni 2011

Ons kenmerk
cieHLB/11.0014204

Contactpersoon
Judy Beijers,
ambtelijk secretaris

Onderwerp
Startnotitie Sport (gevraagd advies)

Telefoonnummer
(024) 329 25 02

Geachte wethouder Frings,

Wij zijn blij dat u ons in dit vroege stadium vraagt om een reactie te geven op de concept-startnotitie Sportnota 2011-2014. Sport is belangrijk onderwerp, vandaar onze uitgebreide reactie. We zijn graag bereid onze reactie bestuurlijk of ambtelijk mondeling toe te lichten.

Wij hebben onze reactie als volgt opgebouwd:

1. Wat ligt er al aan advisering & beleid op het gebied van homoseksualiteit en sport?
2. Enkele feiten over homoseksualiteit en sport
3. Waarom gemeentelijk beleid op dit terrein
4. Landelijk beleid ten aanzien van homoseksualiteit en sport
5. Wat houdt de Alliantie Gelijkspele in?
6. Een inspirerend voorbeeld uit Rotterdam
7. Olympisch vuur in Nijmegen: concept-startnotitie 2011-2014
8. Reactie in het kort

1. Wat ligt er al aan advisering & beleid op het gebied van homoseksualiteit en sport?

Eerder hebben wij al enkele adviezen uitgebracht op het terrein van sport. In onze ogen staan deze adviezen nog steeds recht overeind. We voegen ze daarom als bijlage bij. Dat geldt ook voor het in de beleidsnota seksuele diversiteit (Hand-in-hand) vastgelegde beleid op het gebied van sport. Daarnaast hebben we in een gezamenlijke vergadering met de ACA gebrainstormd over het onderwerp sport. In vogelvlucht leverde de brainstorm op dat er bij allochtonen en HLBT's over het algemeen de volgende problemen spelen: minder deelname (m.n. in teamsporten), minder betrokkenheid bij verenigingen (door het niet thuisvoelen in dominante cultuur), discriminatie, problemen met de toegankelijkheid, uitsluitingsmechanismen, belang van goed onderzoek, empowerment (sport is weg naar empowerment, die weg is met hindernissen/drempels geplaveid), aparte sportclubs (is voor HLBT's meer geaccepteerd dan voor allochtonen: emancipatie versus gebrek aan integratie), zichtbaarheid (ontbreken van keuze daarin voor allochtonen), financiële drempels (met name voor allochtonen en lesbo's). Deze onderwerpen kunnen bij het opstellen van een nieuwe sportnota meegenomen worden. (Bron: notulen vergadering ACHLB/ACA 17 maart 2011)

Volledigheidshalve wijzen wij u ook op de Good Practice homoseksualiteit en sport (tevens bijgevoegd), waarin Nijmegen als voorbeeldgemeente voor Nederland geldt. Over sport & homoseksualiteit is, ook in Nijmegen, al veel geadviseerd en gepraat. Het is in onze ogen zaak dat de reeds bestaande beleidsvoornemens nu eerst daadwerkelijk tot uitvoering worden gebracht. Organisaties als Movisie en Nederlandse Sport Alliantie zijn de landelijke ondersteuningsinstellingen op dit gebied en worden gesubsidieerd om gemeenten hierbij behulpzaam te zijn.

2. Enkele feiten over homoseksualiteit en sport

Er zijn 750.000 sporters in Nederland niet hetero. Deze sporters mijden relatief vaak sportverenigingen en (vooral mannelijke) teamsporten en voelen zich niet veilig bij sportverenigingen. Hetero zijn is immers de norm en 'homo' is nog al te vaak een scheldwoord. In de sport zijn er maar weinigen die uit de kast durven of kunnen komen: in vergelijking met werk- en schoolomgeving is het percentage HLBT's die in hun sportomgeving uit de kast komen het laagst. Hoewel men in Nederland in het algemeen en bij sport in het bijzonder tolerant lijkt blijkt dit in de praktijk nog vaak een schijntolerantie; expressie van homoseksualiteit roept weerstand op. De tolerantie onder de jongeren (15 tot 26 jaar) is daarin het laagst. In dit kader is het belangrijk dat gemeentes inspringen om de tolerantie te vergroten. (Bron van deze alinea's: www.alliantie-gelijkspelen.nl)

Ook in Nijmegen zijn in 2010 cijfers verzameld over sportdeelname van homo's en hetero's. Door het stellen van de vraag naar seksuele voorkeur kon bekeken worden of er verschillen waren. Hlebi's in Nijmegen blijken significant minder te sporten dan hetero's.

3. Waarom gemeentelijk beleid op dit terrein?

Een sociaal veilige sportomgeving bevordert de sfeer en tolerantie in de gemeente. Een sociaal veilige sportomgeving zorgt ervoor dat meer mensen gaan en blijven sporten. Dat geldt voor iedereen, maar met name voor allochtone en homoseksuele mannen en vrouwen die zich vanwege afkomst of seksualiteit minder snel veilig voelen in een sportomgeving en die vaak daarom de sport verlaten of er zelfs niet aan beginnen.

Aandacht voor dit thema levert de gemeente het volgende op:

- Een beter sportklimaat met een betere sfeer wat daardoor leidt tot meer (actievere) leden.
- Waardering van ouders van kinderen die waarde hechten aan normen en waarden op de sportvereniging.
- Geen gescheld, coaches die het goede voorbeeld geven en een vereniging waar wordt ingegrepen als het moet.
- Een veilige sportomgeving voor iedereen.

Bij een thema als sociale acceptatie van homoseksuelen is het van belang dat de drempel voor ontwikkeling zo laag mogelijk wordt gelegd. Dat betekent onder andere scholingen en bijeenkomsten voor agendering/bewustwording die - bij voorkeur - in de eigen omgeving en context dienen te worden georganiseerd. Succes is alleen te bereiken door samenwerking met mensen uit het veld. (Bron van deze alinea's: www.alliantie-gelijkspelen.nl)

Daarnaast is een veilige sportomgeving ook om gezondheidsredenen van belang, vooral lesbiennes (en allochtonen) hebben relatief vaker gezondheidsproblemen dan heterovrouwen en kampen vaker met obesitas.

4. Landelijk beleid ten aanzien van homoseksualiteit en sport

Eind 2007 is de kabinetsnota 'Gewoon homo zijn. Lesbisch- en homo-emancipatiebeleid 2008-2011' verschenen. Hierin streeft het kabinet naar het bevorderen van de sociale acceptatie van homoseksualiteit in de Nederlandse samenleving. Zij roept daarbij verschillende sectoren – zoals

bedrijfsleven, onderwijs en **sport** – op om te werken aan de bevordering van sociale acceptatie van homoseksuelen. Om dit te bereiken worden aan de diverse sectoren bijbehorende te nemen maatregelen voorgesteld.

De maatregelen op het gebied van **sport** zijn:

- Invoeren gedragscode
- Aandacht in sportopleidingen voor seksuele diversiteit
- Aandacht voor het thema binnen het project Meedoen Allochtone Jeugd door Sport
- Leren van en uitwisselen van homo- en lesbisch emancipatiebeleid in Europees verband
- Inzet van ambassadeurs
- Ondersteunen van aanvullende projecten die een tolerant sportklimaat ontwikkelen voor homoseksuelen
- Opzetten van een alliantie in de sport (zie hieronder)

Het doel van de maatregelen is een homovriendelijk sportklimaat te creëren.

Het huidige kabinet heeft de hoofdlijnen van het nieuwe beleid (2011-2014) beschreven. Het kabinet wil de sociale acceptatie van homoseksuelen, lesbische, biseksuele en transgender personen verder vergroten en verdiepen. Daarbij ligt de focus op de domeinen school, werk, **sport** en ouderenzorg, en op de kringen waar de sociale acceptatie nu nog relatief laag is. Dat zijn vooral etnische minderheden, orthodox-religieuze groepen en jongeren. homoseksuelen moeten op straat, in de wijk en in de sport veilig voor hun homoseksualiteit kunnen uitkomen. Jongeren moeten veilig uit de kast kunnen komen. Het kabinet beoogt daarnaast de kwetsbare positie van transgenders te verbeteren. De bijbehorende actielijn betreft de '**Gay-Straight Allianties (GSA)**'. De vier bestaande landelijke gay-straightallianties (werk, onderwijs, ouderen en **sport**) zullen worden gecontinueerd, verbreed en verdiept. Vanwege de specifieke problematiek zal daarbinnen ook extra aandacht zijn voor lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders.

5. Wat houdt de Alliantie Gelijkspelen in?

Aan de hand van het advies in de kabinetsnota is onder regie van de ministeries van VWS en OCW een alliantie in de sport opgericht. Stichting Homosport Nederland (sHN) is hiervan de coördinator. Andere partners in de alliantie zijn NOC*NSF, Nederlandse Sport Alliantie (NSA), John Blankenstein Foundation (JBF), COC Nederland en MOVISIE. Doel van de alliantie is de beleidsinitiatieven ten aanzien van het bevorderen van sociale acceptatie van homoseksualiteit in de sport af te stemmen, te coördineren, uit te (doen) voeren, in te bedden en te verbreden (mainstreamen). De alliantiepartners maken gebruik van elkaars deskundigheid en netwerken en gaan samen op zoek naar verbindende en versterkende factoren. Acties, taak, rol en bijdragen zullen binnen de alliantie afgestemd worden.

Enkele actiepunten in de themagebieden

- Georganiseerde sport: Integratie van dit thema binnen de volgende programma's: Sportkaderopleidingen binnen bonden, Masterplan arbitrage, Meedoen Allochtone Jeugd door Sport, De weerbare sporter, Sportiviteit en Respect en daarnaast enkele sport-specifieke acties per bond.
- Anders georganiseerde sport: Integratie van het thema binnen de activiteiten in de wijk sportvereniging: opleiding kader, opstellen omgangsregels; en binnen contacten met de partners van de NSA.
- Opleidingen: integratie van het thema binnen de opleidingen van sportopleidingsinstituten (technisch en niet-technisch) en sportkaderopleidingen.
- Gemeenten: agendering en integratie van het thema in de contacten met en adviezen aan gemeenten.

Door het thema homoseksualiteit met verschillende aspecten van de sport te verweven, streeft de alliantie Gelijke Spelen naar meer acceptatie. Daarbij beogen ze duurzaamheid en effectiviteit te waarborgen. Zichtbaarheid van homosporters is een belangrijke insteek om her- en erkenning van homoseksuelen in de sport te stimuleren. Ervoor zorgen dat het gezegde: 'Onbekend maakt onbemind' niet meer geldt in de sport, is een van de strategieën waar we voor kiezen. Homo's mogen gewoon zichzelf zijn, óók in de sport! (Bron voorgaande alinea's: www.alliantie-gelijkspelen.nl)

6. Een inspirerend voorbeeld uit Rotterdam

In juli 2011 worden in Rotterdam de Eurogames (Europese Gay Games) gehouden. De stichting EuroGames Rotterdam krijgt van het college van Rotterdam een subsidiebijdrage van 1 miljoen om in 2011 de Homo/Lesbische Europese Kampioenschappen, EuroGames, te organiseren in Rotterdam. Het college vindt dat de EuroGames bijdragen aan een homovriendelijk klimaat in Rotterdam. Ook levert dit evenement een belangrijke bijdrage aan de participatie en emancipatie van deze groep. Bovendien sluiten de Eurogames aan bij de ambitie van Rotterdam om meer Rotterdammers te laten sporten en sport als middel in te zetten om de sociale samenhang in de stad te versterken.

Tijdens de EuroGames vinden 32 sporttoernooien grotendeels plaats in het verbouwde Rotterdamse Ahoy. Naast het sportieve deel is het de bedoeling van de organisatie om een cultureel 'side event' te organiseren waarmee het zowel een sportieve als een culturele festiviteit wordt. Naar verwachting nemen zo'n 6000 sporters uit heel Europa deel aan de kampioenschappen in Rotterdam. De EuroGames is daarmee in aantal deelnemers een groter evenement dan de Olympische Winterspelen. Ter gelegenheid van het evenement wordt in de nabijheid van Ahoy een olympisch dorp opgericht. Naar verwachting levert dit evenement gezien de aantallen deelnemers en de bestedingen een economische spin-off van minimaal 5 miljoen euro op.

In het voortgezette coalitieakkoord van mei 2009 heeft het college afgesproken dat Rotterdam een plek moet zijn waar homo's zich veilig en thuis voelen. Met de organisatie van de Eurogames wordt verder gewerkt aan een homovriendelijk klimaat in Rotterdam. Wethouder Lamers wijst erop dat de EuroGames een mooi voorbeeld zijn van hoe sport kan bijdrage aan het versterken van de participatie van alle groepen in de samenleving. Lamers: "Iedereen doet mee in Rotterdam. Ik ben er trots op dat we alweer een groot sportevenement naar Rotterdam hebben gehaald, waardoor Rotterdam weer laat zien dat we de enige echte Sportstad van Nederland te zijn. Daarbij sluit het naadloos aan bij de ambities uit onze Sportnota 2010-2016, waarin we inzetten op sportparticipatie, de drempel naar sport en beweging voor Rotterdammers verlagen, sport stimuleren, en helpen om Nederland klaar te maken voor mogelijke Olympische Spelen in 2028." (Bron voorgaande alinea's persbericht gemeente Rotterdam)

7. Olympisch vuur in Nijmegen: concept-startnotitie 2011-2014

Het doel om via het sportbeleid bij te dragen aan het bereiken van doelstellingen op sportief, sociaal-maatschappelijk, welzijns-, ruimtelijk en economisch beleid spreekt ons aan. Wij ondersteunen ook het omarmen van het gedachtegoed van het Olympisch Plan. Prima dat u bij het opstellen van nieuw beleid op dit terrein bent overgegaan tot het uitvoeren van een evaluatie van het voorgaande beleid. Qua aansluiting bij landelijk sportbeleid lijkt ons de invalshoek van 'Werken aan een veiliger sportklimaat' veel kansen bieden op het gebied van homoseksualiteit.

De Olympisch vuur-aanpak is interessante manier van structuren. Mogelijk door deze systematiek aan te nemen/te volgen, worden een aantal aspecten die ook in de notitie genoemd worden echter minder zichtbaar in de beleidsvoornemens:

- op twee plekken komt naar voren dat 'sporten buiten verenigingsverband' van toenemend belang is en 'minder goed gefaciliteerd wordt'. Uit onderzoek blijkt dat HLBTs daar meer van gebruik maken (oa omdat zij zich niet veilig/thuis voelen in verenigingsverband te sporten). Wat wil de gemeente doen om dit beter te faciliteren?

- de landelijke overheid (en in vorige sportnotitie) hecht belang aan een 'veilig sportklimaat' en 'toegankelijkheid voor iedereen' is van groot belang. Hoe garandeert de gemeente dat dit veilige sportklimaat gewaarborgd blijft en er meer veiligheid komt voor de sectoren waar dat nodig is? De ACA en de adviescommissie HLBT hebben in een gezamenlijke vergadering geconstateerd dat zowel allochtonen als HLBT's zich over het algemeen minder thuis voelen in verenigingen. De aandacht hiervoor lijkt met dit nieuwe beleid te verdwijnen, een slechte zaak, denken wij. Ook al omdat het juist deze twee groepen zijn die het zowel om gezondheidsredenen (allochtonen en HLBT's hebben over het algemeen een slechtere gezondheid en meer last van obesitas (vooral de lesbiennes van de HLBT's).

Per genoemde olympische invalshoek hebben wij enkele eerste aanvullingen geformuleerd.

Breedtesport: sport voor iedereen

Sociaal-maatschappelijk: sport voor en in de wijk

Welzijn: sporten is gezond

Hierbij zou het accent moeten liggen op al die groepen die achterlopen qua sportdeelname en niet alleen op jeugd en jongeren, en mensen met een beperking. In Nijmegen is de sportdeelname van holebi's significant lager dan die van hetero's. De argumentatie om te kiezen voor een focus op jongeren en jeugd en mensen met een beperking mist vrijwel volledig. Volwassenen hebben inderdaad een eigen verantwoordelijkheid (ook volwassenen met een beperking, overigens), maar voor sommigen (zie de evaluatie van het sportbeleid van de afgelopen tijd, waarbij de HLBTs helaas niet zijn mee-gemeten, maar dit weten wij uit ander onderzoek) zijn er sociale en maatschappelijke beperkingen die het nemen van deze verantwoordelijkheid tegenwerken. Wij zouden er voor willen pleiten het doelgroepenbeleid te richten op de groepen die dit het hardst nodig hebben, waarbij indicaties als lichamelijke gezondheid en maatschappelijke integratie belangrijke criteria kunnen zijn om te bepalen of een groep al dan niet meer aandacht nodig heeft.

Bij de inzet van combinatiefunctionarissen kan naast de genoemde thema's ook aandacht gevraagd worden voor de Gay-straight Allianties. Mogelijk kunnen de trainingen van jongerenwerkers ten aanzien van het bespreekbaar maken van homoseksualiteit ook worden uitgebreid naar het terrein van de combinatiefunctionarissen. Een uitsluitende focus op wijkgericht werken binnen het sportbeleid is voor homosportverenigingen geen werkbare invalshoek. Zij zijn, evenals andere onderdelen van de homosubcultuur, op stadsniveau georganiseerd. Het bevorderen van de gezondheid is een stadsbrede ambitie die wij zeker ondersteunen. Hierbij zou ook aandacht moeten zijn voor roze-specifieke gezondheidsaspecten.

Topsport: ruimte voor talent

Topsport inspireert. Topsport zorgt voor rolmodellen, die sporten aantrekkelijk maken, maar ook een inspiratiebron kunnen zijn voor mensen die ondersteuning nodig hebben. Daarom zijn openlijke homoseksuele topsporters ook belangrijk voor het bevorderen van tolerantie binnen de sport (top + breedte). Het is geen goede zaak dat er binnen het topvoetbal geen openlijke homoseksuele spelers zijn. De Britse profvoetballer Justin Fashanu was de eerste en tot nu toe enige profvoetballer die uit de kast kwam. Zijn leven eindigde tragisch: hij beroofde zich van het leven nadat valselijk was beschuldigd van aanranding van een jongen. Nijmegenaar Huub ter Haar heeft een mooi boek geschreven over homoseksuele topsporters. Hij geeft aan: "Nog steeds kiezen tientallen homoseksuele topsporters ervoor om een verborgen leven te leiden. Door sponsorbelangen en angst voor reacties van teamgenoten en het publiek. In 95 procent van alle gevallen weigerde de sporter in kwestie om mee te werken. Vooral in mannelijke teamsporten als voetbal en hockey blijkt sprake te zijn van een groot taboe." Wellicht dat hij een keer een inleiding kan houden bij de jaarlijkse uitreiking van de Nijmeegse sportprijzen.

Ruimtelijk: sport, bewegen, accommodaties en ruimtelijke ontwikkeling

Geen specifieke aanvullingen

Economie: samenwerkingsverbanden stimuleren tussen bedrijven, top- en breedtesport

Evenementen: sportevenementen stimuleren sportdeelname en imago van de stad

Roze woensdag binnen de vierdaagse (sportevenement) is hiervan al een goed voorbeeld. Het binnenhalen van een groot homosportevenement past ook geheel binnen de oriëntatie op het Olympisch Plan.

Media: beter uitdragen van Nijmeegse sport

Dit biedt goede invalshoeken: aandacht voor homosportevenementen in roze Nijmeegse media. Ideeën zijn ook het huldigen van de Nijmeegse deelnemers / medaillewinnaars van de Eurogames/Gay Games.

8. Reactie in het kort

Als reactie op de startnotitie en input voor de beleidsnota adviseren wij u:

- maak serieus werk van mainstreaming op het gebied van homoseksualiteit en sport
- sluit aan bij landelijk beleid op het gebied van homoseksualiteit & sport (o.a. gay straight allianties)
- maak serieus werk van het bestrijden van het scheldwoord homo op de sportvelden en ook bij spreekkoren (relatie tolerantie, sport, veiligheid)
- voer het eerder afgesproken beleid tav sport & homoseksualiteit daadkrachtig uit
- biedt – indien gevraagd - ondersteuning aan homosportverenigingen
- stimuleer sportdeelname van groepen die nu nog minder sporten
- onderzoek de mogelijkheid van het binnenhalen van een groot internationaal homosporttoernooi (relatie tolerantie, sport, evenementen, economie, Olympische ambitie)

Wij wensen u succes bij het opstellen van het Nijmeegse sportbeleid.

Met vriendelijke groet,

Clem Bongers

Voorzitter adviescommissie Homo-/Lesbisch Beleid

Bijlagen: 4

Platform Gehandicaptenbeleid Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk L110/11.0017892	Contactpersoon Jona Overmars
Onderwerp Reactie op advies bij Startnotitie Sport	Datum uw brief 7 juli 2011	Doorkiesnummer (024)3299023

Geachte heer Nillesen,

Allereerst willen wij u danken voor uw advies bij (het concept van) de Startnotitie Sport, dat u op ons verzoek met spoed tot stand heeft gebracht. Het advies is betrokken bij de uitwerking van de definitieve startnotitie. Hieronder zullen wij ingaan op uw adviezen, en aangeven op welke manier wij daar invulling aan hebben gegeven in de startnotitie.

In aanvulling op uw advies hebt u aangegeven dat u in uw advies bent uitgegaan van het perspectief van gehandicapten, en het niet hebt kunnen uitbreiden vanuit de aandachtsgebieden jeugd en maatschappelijke opvang. U geeft u in uw brief aan dat er sinds de uitbreiding van de aandachtsgebieden van het PGN (juni 2011) nog onvoldoende tijd is geweest om geschikte nieuwe leden voor het PGN te werven. Wij hopen dat u hier binnenkort in slaagt, zodat wij ook op die terreinen van uw adviezen gebruik kunnen maken.

Top- en breedtesport

In uw advies geeft u aan dat de nadruk in het sportbeleid meer op breedte- dan op topsport zou moeten liggen. Wij maken hierin een genuanceerde afweging, maar gaan er wel vanuit dat top- en breedtesport met elkaar verbonden zijn. U merkt ook op dat de gehandicaptentopsport aandacht zou moeten krijgen. Wij nemen dat advies ter harte, en hebben daar in de betreffende passages in de startnotitie aandacht aan besteed.

Wmo, leefbaarheid en participatie

Wij zijn het met u eens dat sport een belangrijke rol kan spelen als het gaat leefbaarheid en participatie. Wij leggen in onze startnotitie expliciet het verband tussen sport en beleid op het terrein van de Wmo.

Toegankelijkheid

In uw advies vraagt u aandacht voor de toegankelijkheid van accommodaties, en voor sociale toegankelijkheid van de sport. Wij zijn van mening dat sport voor iedereen is, en dus ook toegankelijk zou moeten zijn voor iedereen. Ten aanzien van onze gemeentelijke sportaccommodaties betekent dat dat wij streven naar bereikbare, toegankelijke en bruikbare

Vervolgvel

1

accommodaties. Om die reden hebben wij toegankelijkheidseisen meegenomen in de Nijmegen Norm, zijnde de technische specificaties van de gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties. Wij vinden dit ook belangrijk voor clubhuizen en sportcentra (die geen eigendom van de gemeente zijn), maar hebben daar vanzelfsprekend minder invloed op. Wij willen wel onderzoeken in hoeverre we dit in samenwerking met verenigingen en andere organisaties kunnen aanpakken. Daarnaast vraagt u aandacht voor sociale toegankelijkheid van de sport. Hiervoor geldt dat wij willen bevorderen dat ook voor mensen met een beperking geldt dat 'sport voor iedereen is'.

Toegangsprijs en compensatie wegvallen PGB

Wij hebben met belangstelling kennis genomen van uw advies over de kosten van sporten met een begeleider (toegangsprijs, wegvallen van het PGB). U maakt hierover enkele relevante opmerkingen, maar deze roepen nog wel vragen op: in welke situaties en voor wie geldt dit precies, wat zijn de precieze kosten en welke belemmeringen werpt dit op? Wij willen hierover in de uitwerking van onze sportnota verder met u van gedachten wisselen over dit onderwerp. Wij kunnen ons op dit moment echter niet verbinden aan dit speerpunt.

Vervoer en hulpmiddelen

Wij begrijpen uw opmerkingen over het vervoer en de vergoeding van hulpmiddelen voor mensen met een beperking die willen sporten. Deze aandachtspunten willen wij betrekken bij de ontwikkeling van het Wmo-beleid.

Wij zullen u bij de uitwerking van de Sportnota wederom consulteren, en betrekken daarbij ook andere maatschappelijke organisaties.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

mr. Th.C. de Graaf

drs. B. van der Ploeg

Aan het college van Burgemeester en wethouders
Van Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 7 juli 2011
Kenmerk PGN04/1.2./RD/JK/CJ
Betreft Gevraagd advies Startnotitie Sport

Geacht college,

Het PGN reageert hiermee op uw uitnodiging te adviseren over de startnotitie voor de beleidsnota sport.

PGN constateert met genoegen dat waar in het magazine "Sportief Nijmegen 2009 Magazine met een gezonde kijk op top-en breedtesport," met geen woord werd gerept over gehandicapten, er nu de intentie is om aandacht te besteden aan mensen met beperkingen.

Het Platform Gehandicaptenbeleid, Jeugd en maatschappelijke Opvang geeft in dit advies enkele aandachtspunten mee (hierbij beperkt tot gehandicapten).

Voor het PGN kan de nadruk meer op breedte- dan op topsport liggen. Maar als er al uitgegaan wordt van een voorbeeldfunctie dan zouden ook hier de gehandicapten genoemd moeten worden. In de passages over topsport missen wij n.l. de **gehandicapten topsport**. Het PGN wijst erop dat bij de Paralympics bewezen is dat ook mensen met een handicap aan topsport doen en topprestaties behalen. Het is goed om ook hiervoor aandacht te hebben.

PGN ziet sport ook bij uitstek als middel voor invulling en uitvoering van de **Wmo**. Sport kan een grote rol spelen als het gaat om leefbaarheid en participatie. Wij attenderen in dit verband op het samenwerkingsverband van NISB en Movisie op dit thema.

Bij het meedoen aan sport vragen verschillende handicaps ook om **goede toegankelijkheid**. In alle sportaccommodaties zouden voorzieningen moeten zijn voor rolstoelgebruikers, blinden alsook eenvoudige aanwijzingen voor verstandelijk gehandicapten. De sociale toegankelijkheid (zijn gehandicapten welkom zowel als vrijwilliger en als deelnemer) is een aspect dat PGN onder de aandacht wil brengen.

De **toegangsprijs** tot sporten is hoger op het moment dat een begeleider meegenomen moet worden (bijvoorbeeld bij het zwemmen). Omdat gehandicapte mensen ook al op andere manieren met stapeling van kosten te maken krijgen (de

Wmo voorzieningen) zou in het beleidsplan nader uitgewerkt kunnen worden dat er een vrijstelling verleend kan worden voor begeleiders, eventueel met een rechtmatigheids indicatie.

Ook in verband met het vervallen van het **PGB** (Persoonsgebonden Budget) voor de begeleiding en de komende plannen om nagenoeg alle PGB's af te schaffen, dringt het PGN aan om voor de beleidsnota sport te onderzoeken of reductie mogelijk is voor gehandicapten die begeleiding nodig hebben. Voor iedereen heeft sport een preventieve gezondheidswaarde, daarnaast geeft het ook sociale integratie, actieve tijdsinvestering en geestelijke beweging, dit is voor extra kwetsbare mensen misschien wel meer nodig dan voor anderen omdat ze al zoveel belemmeringen hebben. Het PGN adviseert om dit in het beleid nader uit te werken.

Verder willen we nog wijzen op twee randvoorwaardelijke zaken voor deelname van mensen met een handicap aan sportactiviteiten. Het eerste is het belang van **betrouwbaar vervoer** om op tijd op de plaats van bestemming te komen. In dit kader is het van belang dat vervoerskosten, binnen de Wmo, in voldoende mate worden vergoed.

De tweede voorwaarde heeft te maken met de **vergoeding van hulpmiddelen** om te kunnen deelnemen aan sportactiviteiten. Nu wordt alleen een sportrolstoel vergoed op basis van een vast bedrag. Wij pleiten ervoor ook andere hulpmiddelen te vergoeden, die nodig zijn om aan sport te kunnen deelnemen.

Misschien ten overvloede wijzen we op het bestaan van de Stuurgroep Aangepast Sporten, die u bij de beleidsontwikkeling zou kunnen betrekken en op Stichting Koprol (sportief en veilig bewegen voor mensen met een chronische beperking).

Met vriendelijke groet,

Jan Nillesen, voorzitter

Cobie Jolink, secretaris

Aan het college van Burgemeester en wethouders
Van Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 4 augustus 2011
Kenmerk PGN05/1.2./CJ
Betreft Aanvullende toelichting op advies startnotitie sport

Geacht college,

Geacht College,

In ons advies over de sportnota is alleen geredeneerd vanuit het perspectief van de gehandicapten. U vraagt om het advies uit te breiden vanuit het perspectief van de jeugd en de maatschappelijke opvang, maar de uitbreiding van aandachtsterreinen van PGN dateert van zeer recente datum, n.l. van 2 weken voor de adviesaanvraag.

Sinds juni 2011 is PGN weliswaar voortvarend gestart met werven, maar gezien de vakantieperiode zijn er nog nauwelijks reacties gekomen. Omdat er nog niet voorzien in de vacatures uit deze doelgroepen, hebben wij ons dus voor dit advies moeten beperken tot het aandachtsgebied gehandicapten.

In het verdere stadium van advisering over de sportnota zullen wij de 2 aandachtsgroepen zeker mee gaan nemen, maar alleen gevoed vanuit informatie uit de respectievelijke groeperingen.

Met vriendelijke groet,

Jan Nillesen, voorzitter

Cobie Jolink, secretaris.

Seniorenraad
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk L110/11.0017604	Contactpersoon Jona Overmars
Onderwerp Reactie	Datum uw brief 30 juni 2011	Doorkiesnummer (024)3299023

Geachte heer Bots,

Allereerst willen wij u danken voor uw advies bij (het concept van) de Startnotitie Sport, dat u op ons verzoek met spoed tot stand heeft gebracht. Het advies is betrokken bij de uitwerking van de definitieve startnotitie. Hieronder zullen wij ingaan op uw adviezen, en aangeven op welke manier wij daar invulling aan hebben gegeven in de startnotitie.

Prioriteit geven aan breedtesport

U adviseert ons helder prioriteit te geven aan de breedtesport. Wij zijn met u eens dat voor de deelname aan sportactiviteiten door zoveel mogelijk mensen, een bloeiend breedtesportklimaat essentieel is. Wij vinden echter dat dit samengaat met topsport. Top- en breedtesport kunnen niet zonder elkaar, ze versterken juist elkaar. Wij zoeken hierin de balans en zullen in elk geval in financiële zin uitgaan van het uitgangspunt dat zoveel mogelijk mensen zouden moeten kunnen deelnemen aan sportactiviteiten.

Specifieke accenten en programma's voor ouderen

In uw advies benadrukt u dat ouderen eigen accenten in de vormen van sport en lichaamsbeweging behoeven. Wij zijn dit met u eens, en zullen bij de uitwerking van ons beleid specifieke aandacht geven aan het sport- en bewegingsbeleid voor ouderen. Voor een deel gebeurt dit nu al. In toenemende mate zoeken wij hierbij aansluiting bij het gezondheidsbeleid en de Wmo.

De aandachtspunten die u in uw advies heeft aangegeven, zullen wij betrekken bij de uitwerking van het sportbeleid. In het vervolgtraject maken we graag weer gebruik van uw deskundigheid en constructieve bijdragen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

mr. Th.C. de Graaf

drs. B. van der Ploeg

Het College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 30 juni 2011
Kenmerk SR04/1.2./PB/LB
Betreft: Gevraagd advies Concept-Startnotitie Sportnota 2011-2014

Geacht college,

De concept-Startnotitie Sportnota 2011-2014 bevat diverse goede aanzetten, die tevens aansluiten op de resultaten van eerder ontwikkeld beleid. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan meer aandacht voor de groeiende groep sporters buiten verenigingsverband, en aan een wijkgerichte aanpak. Bovendien lezen wij met genoegen dat de participatie aan sport en sportverenigingen de doelstellingen in ruime mate hebben behaald.

De concept-startnotitie hinkt op twee gedachten, namelijk de bevordering van breedte- en van topsport. Een sterk, duurzaam en sociaal Nijmegen is zoals de notitie stelt, gebaat met deelname door zoveel mogelijk burgers en niet in het minst ook door ouderen aan sport en beweging als bijdrage aan gezondheid en gezondheidspreventie, aan maatschappelijke participatie, aan ontspanning.

Olympiek, topsport en Innovatiepark zijn voor zo'n aanpak in de breedte weinig relevant. De relaties die de startnotitie in deze zin legt, wordt niet bewijsbaar onderbouwd. Willen we burgers, althans zeker ouderen motiveren tot sport en bewegen, dan draagt een verwijzing naar topsport waarschijnlijk daar nauwelijks aan bij. Dit klemmt temeer in een situatie waarin een half miljoen op het programma sport bezuinigd gaat worden.

De Seniorenraad adviseert u daarom u nog eens te bezinnen op de beste balans tussen breedte en top, en dat wil wat ons betreft zeggen helder prioriteit te geven aan de breedte.

In dit verband bevreemdt het de Seniorenraad dat de groeiende groep ouderen niet, naast jeugd en mensen met beperkingen, als expliciete doelgroep geldt. Dit is ook gezien de vergrijzing van groot belang. Reeds eerder schreef de Seniorenraad u, dat sport en lichaamsbeweging lichamelijk, geestelijk en sociaal de gezondheid en het welbevinden van

tegen (voortijdige) ouderdomsbeperkingen. Dat spaart tevens zorgkosten. Bovendien stimuleert het, zeker indien bedreven in (informeel) groeps- of in verenigingsverband, de sociale participatie, welzijn dus. Dit werkt ook tegen isolement en vereenzaming, een groot risico bij ouderen. In deze opzichten zijn niet slechts ouderen met beperkingen doelgroep van sport en bewegen.

Een andere reden om de ouderen als groep aparte aandacht te geven in het beleid is, dat zij in vergelijking met jongere leeftijdsgroepen deels eigen accenten in de vormen van sport en lichaamsbeweging behoeven. Ook zijn diverse accenten merkbaar tussen groepen ouderen zelf. Wij denken dan aan programma's voor senioren, oude senioren en kwetsbare ouderen ook in verband met gezonde levensstijl, preventie (bijv. valpreventie), nek-, schouder- en rugklachten, depressie en medicijnvermindering. Essentieel vindt de Seniorenraad de bevinding dat de sportaanbieders zich moeten beraden over het aanbod, zodat dit aansluit bij de (steeds veranderende) behoeften en vraag. .

Aansluitend op de behoeften, wensen en mogelijkheden van ouderen zelf gaat het dan, naast sport in eigenlijke zin, om vormen van lichaamsbeweging en -oefening als zwemmen, yoga, senioren-gym/pilates/fitness en (Nordic) wandelsport. En naast formeel groepsverband (verenigingen) zeker ook om informele groepsvormen. Dit laatste is belangrijk, omdat uit landelijk onderzoek blijkt dat de verenigingssport de volwassenen en ouderen nog niet goed weet vast te houden. Tevens moeten senioren van allochtone afkomst bij een en ander absoluut niet vergeten worden.

De Seniorenraad adviseert u om in uw sport- en bewegingsbeleid aan ouderen en vergrijzing een herkenbare plaats te geven in de zo even gestelde zin, dus: niet alleen ouderen met beperkingen, letten op de aan ouderen eigen accenten in vormen van sport en bewegen, en bevordering ook van informele groepsparticipatie.

Met vriendelijke groet,

Lout Bots, voorzitter

Cobie Jolink, secretaris

P E R S B E R I C H T

Datum
17 oktober 2011

Nummer persbericht
111017R

Telefoon (024) 329 2380
Piket (024) 329 2585
(buiten kantooruren)
E-mail persvoorlichting@nijmegen.nl

College geeft 'sneak preview' van nieuw sportbeleid

Het college heeft de potloodschets van het sportbeleid van de komende vier jaar bekendgemaakt. In de notitie 'In de startblokken' blikt het college terug op het sportbeleid van de afgelopen jaren en geeft het met grote lijnen aan wat er straks in de Sportnota 2012-2015 moet komen te staan. De Sportnota zelf wordt begin volgend jaar verwacht. Niet alleen meedoen aan sport staat centraal, maar ook het via sport meedoen aan de samenleving.

Na jaren van investeringen in binnen- en buitensportaccommodaties draait het meer dan ooit om het meedoen. Meedoen aan sport, maar vooral ook via sport meedoen aan de samenleving. Het uiteindelijke doel moet zijn dat in Nijmegen een bloeiend sportleven bestaat, waarin talent een kans krijgt en waar iedereen van sport kan genieten en kan meedoen. Dat zal ook het wij-gevoel in wijken versterken en gezondheid verbeteren.

Het college streeft naar sterke verenigingen die sport toegankelijk houden voor iedereen. Daarnaast heeft het college oog voor de trend van het informeel sporten via fitnessclubs of hardlopgroepjes. Die lijkt niet ten koste te gaan van verenigingen. In de openbare ruimte zal de gemeente daarom ook met deze trend rekening houden.

Topsporters vormen belangrijke rolmodellen voor recreatieve sporters en de samenwerking tussen topsport en breedtesport zal worden gestimuleerd. Omdat topsport ook een economische factor van betekenis is en bij goede prestaties een bijdrage levert aan het imago van Nijmegen, verkent het college in opdracht van de gemeenteraad of er een Topsport- en innovatiepark gerealiseerd kan worden.

In het TIP moeten kennisinstellingen, zorgorganisaties en topsportclubs samenwerken om te komen tot innovaties op het vlak van gezondheid/vitaliteit. Het college wil hiermee ook de accommodatiebehoefte van de topsport faciliteren. Ook evenementen als de Zevenheuvelenloop, de Vierdaagse en de Marikenloop zijn goed voor het imago en de economie van Nijmegen.

Het college gaat de komende tijd het gesprek aan met de stad en de gemeenteraad over de invulling van deze ambities in Nijmegen binnen de beschikbare budgetten. Het college had al bekend gemaakt dat er minder geld beschikbaar zal zijn. In de notitie staat toegelicht welke keuzes zijn gemaakt.

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum
17 oktober 2011

Ons kenmerk
L110/11.0016198

Contactpersoon
Jona Overmars

Onderwerp
Startnotitie Sportnota 2012-2015

Datum uw brief

Doorkiesnummer
(024)3299023

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de startnotitie aan voor de ontwikkeling van de nieuwe Sportnota 2012-2015. In deze startnotitie geven wij, op basis van maatschappelijke ontwikkelingen en de evaluatie van het beleid in de afgelopen periode, de koers aan voor het sportbeleid in de komende vier jaar.

Sport geeft mensen plezier, voldoening en beleving. Dat is de kracht van sport. Sport levert ook een belangrijke bijdrage aan het vergroten van de gezondheid en sociale participatie. Om die redenen streven wij naar een hoge sportieve participatie, met aandacht voor bepaalde groepen in een specifieke positie.

Goede accommodaties, en sterke verbindingen tussen sport en andere maatschappelijke terreinen en de organisaties die daarin actief zijn, zijn belangrijke randvoorwaarden voor het bereiken van onze doelen op sportgebied.

We leggen in het sportbeleid het accent op breedtesport. In bepaalde takken van sport zijn er in Nijmegen ook prestaties op topniveau. Hoewel ons accent ligt op breedtesport, willen wij deze faciliteren. Het onderzoek naar de haalbaarheid van het Topsport- en innovatiepark (TIP) sluit hierbij aan.

De startnotitie is geschreven op basis van diverse onderzoeken en (beleids)documenten, gesprekken met betrokkenen binnen de ambtelijke organisatie en partners in het maatschappelijk middenveld. In twee 'rondetafelgesprekken' in juni en juli 2011 zijn externe vertegenwoordigers uit het veld van onderwijs, gezondheidszorg en georganiseerde sport (veld- en zaalsport) geconsulteerd. Daarnaast is er advies gevraagd aan een externe deskundige op het gebied van gemeentelijk sportbeleid.

Vervolgvel

1

Wij hopen binnenkort met u van gedachten te kunnen wisselen over de inhoud van deze startnotitie en de uitwerking die de startnotitie in de komende maanden zal krijgen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

mr. Th.C. de Graaf

drs. B. van der Ploeg

Startnotitie Sportnota 2012-2015

‘In de startblokken’

De Nijmegenaar

Nijmegen wint Sportparticipatieprijs

Nijmegen - Het bestuur van NOC-NSF heeft Nijmegen de Sportparticipatieprijs toegekend. De wethouder Sport is zeer verheugd over deze onderscheiding. “Dit is prachtig nieuws. Niet alleen voor ons. De afgelopen jaren hebben wij nadrukkelijk samengewerkt met onze partners als kennis- en zorgcentra, sportverenigingen, zorgverzekeraars en natuurlijk het bedrijfsleven. Deze erkenning is dus met veel nadruk en meer dan ooit, het resultaat van innovatieve samenwerking”.

NOC-NSF toont zich onder meer zeer gecharmeerd van de gedachten achter de WijkSport. “Wij vinden het bijzonder dat Nijmegen er in geslaagd is om het sporten in de wijk centraal te stellen. Scholen, welzijns-, jongeren- en ouderenorganisaties, bedrijven en middenstand, sportverenigingen, bewonersorganisaties en medische voorzieningen hebben elkaar gevonden in de samenwerking. Nijmegen heeft het aangedurfd de WijkSport te initiëren en mede vorm te geven”, aldus de voorzitter van NOC-NSF. Het resultaat van die samenwerking is volgens de wethouder Sport dat bijvoorbeeld sportparticipatie door jongeren fors gestegen is terwijl de landelijke tendens is dat er steeds minder actief sporten. Uit een evaluatie blijkt dat het ‘wij gevoel’ in de wijken opvallend is toegenomen.

De samenwerking met de kenniscentra in de stad werpt duidelijk zijn vruchten af. Vele sportverenigingen maken gebruik van studenten bij bijvoorbeeld het opstellen van meerjarige beleidsplannen.

De Sportparticipatieprijs wordt op 15 januari uitgereikt aan de burgemeester van Nijmegen, die de prijs samen met de partners van de gemeente in ontvangst neemt.

Een uitgebreide bespreking van het Nijmeegs sportbeleid is te lezen in De Nijmegenaar van a.s. zaterdag.

Datum publicatie: 8 januari 2015

1. Inleiding

Deze notitie is het startpunt voor de ontwikkeling van een nieuwe Nijmeegse sportnota. Het huidige sportbeleid is beschreven in de *Beleidsnota Sport 2007-2010 'Verbinden en versterken... Bruggen bouwen in de sport'*. In 2011 is dit beleid gecontinueerd, voor de periode 2012-2015 willen wij een nieuwe sportnota opstellen. In deze startnotitie beschrijven wij onze koers ten aanzien van het sportbeleid. Deze koers kan bijgesteld, aangevuld en geconcretiseerd worden in het proces waarin wij de Sportnota 2012-2015 opstellen. Wij verwachten die sportnota begin 2012 aan de raad voor te kunnen leggen.

Hieronder beschrijven we onze doelstelling en visie ten aanzien van het sportbeleid. We geven daarbij aan welke voorlopige koers wij zien. We hanteren daarbij een raamwerk waarin acht aandachtsgebieden centraal staan, op sportgebied, maar ook op daaraan gerelateerde beleidsterreinen.

Doelstelling

Sport geeft mensen plezier, voldoening en beleving. Dat is de kracht van sport. Sport levert ook een belangrijke bijdrage aan het vergroten van de gezondheid en sociale participatie. Om die redenen streven wij naar een hoge sportieve participatie, met aandacht voor bepaalde groepen in een specifieke positie.

Goede accommodaties, en sterke verbindingen tussen sport en andere maatschappelijke terreinen en de organisaties die daarin actief zijn, zijn belangrijke randvoorwaarden voor het bereiken van onze doelen op sportgebied.

We leggen het accent op breedtesport. In bepaalde takken van sport zijn er in Nijmegen ook prestaties op topniveau. Hoewel ons accent ligt op breedtesport, willen wij deze faciliteren. Het onderzoek naar de haalbaarheid van het Topsport- en innovatiepark (TIP) sluit hierbij aan.

Kernvisie

We leggen in het nieuwe sportbeleid een accent op de breedtesport. Wij staan daarbij voor 'meedoen': sportief participeren, dat een gunstig effect heeft op gezondheid en sociaal welzijn. Belangrijke accenten daarin zijn participatie in sportactiviteiten, een vraag- en wijkgerichte aanpak en samenwerking en afstemming tussen beleidsprogramma's en daarin opererende organisaties. Breedtesport vormt de basis voor topsport en topsport vormt een stimulans voor breedtesport. Op grond van deze betekenis blijven we ons ook richten op topsport.

Sportverenigingen blijven als aanbieders van sport belangrijke partners, die we blijven ondersteunen. We zien echter ook de ontwikkeling dat steeds meer mensen sporten binnen andere (informele) organisatievormen, zoals fitnesscentra, loopgroepen, etc. Deze organisatievormen duiden we aan met de term 'lichte verbanden'. Deze 'lichte verbanden' laten zien dat het vermogen van mensen om zelf verantwoordelijkheid te nemen groot is. De 'lichte verbanden' kunnen een manier zijn om sport toegankelijk te maken voor nog meer mensen, en vanuit dat perspectief willen wij ook deze 'lichte verbanden' in beperkte mate ondersteunen in de randvoorwaardelijke sfeer.

Goede sportaccommodaties vormen een belangrijke basis voor de kwaliteit van het sportaanbod. Onze binnen- en buitensportaccommodaties zijn grotendeels op orde, de afgelopen jaren is hier veel in geïnvesteerd (€ 54 miljoen in de periode 2006-2011). Het belangrijkste accent in de komende periode is daarom het op orde houden van de kwaliteit hiervan. Tevens wordt de haalbaarheid van het Topsport- en innovatiepark (TIP) onderzocht.

Onze visie willen we realiseren langs een raamwerk van acht aandachtsgebieden die onderling samenhangen (zie voor de uitwerking hiervan paragraaf 5). In deze notitie zullen wij daarin prioriteiten aangeven en per aandachtsgebied onze denkrichting beschrijven. We zijn ons er bewust van dat we keuzes moeten maken, dat moet altijd, maar dat wordt nog eens versterkt door de financiële situatie. Op grond van het Coalitieakkoord bezuinigen we € 500.000 structureel op het programma Sport. Deze structurele bezuiniging zal eind 2012 gerealiseerd zijn. We zijn ons er van bewust dat we niet alles kunnen. We hebben echter wel ambities, en proberen dan ook binnen onze mogelijkheden, daar waar mogelijk deze ambities te realiseren.

2. Uitgangspunten

In deze startnotitie presenteren wij onze denkrichting voor de nieuwe sportnota. De startnotitie beschrijft de thema's die relevant zijn voor de op te stellen Sportnota 2012 – 2015 en de stappen die wij gaan zetten voordat wij de uiteindelijke Sportnota aan de raad aanbieden. In het voortraject hebben wij een aantal stakeholders (uit de sport, maar ook uit sectoren als zorg, welzijn en onderwijs en kennisinstellingen) geconsulteerd, en de opbrengst daarvan gebruikt bij het opstellen van deze notitie.

Er bestaat geen wettelijk kader voor gemeentelijk sportbeleid. Op basis van keuzes uit het coalitieakkoord, de evaluatie van het sportbeleid in de afgelopen jaren en de opbrengst van onze discussie met stakeholders uit het veld, zijn wij tot de volgende uitgangspunten voor de nieuwe sportnota gekomen:

- We willen dat de deelname aan sport- en beweegactiviteiten minimaal op hetzelfde niveau blijft.
- We gaan de samenwerking tussen sport en andere maatschappelijke terreinen en de organisaties die daarin actief zijn, waaronder het onderwijs en zorg- en welzijnsinstellingen, verder versterken.
- Wij zien een wijkgerichte benadering voor het sportbeleid als middel om dichtbij de behoeften van inwoners, afgestemd op specifieke vraagstukken, de sportieve participatie te bevorderen. Hierbij staat zelfregie voorop, en richten we ons vooral op mensen voor wie de toegankelijkheid tot sport niet vanzelfsprekend is.
- Met betrekking tot accommodaties hanteren wij het uitgangspunt dat onze focus in de komende periode niet ligt op het uitbreiden van het areaal aan accommodaties, maar het op orde houden van de kwaliteit van gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties.
- Wij willen via het sportbeleid bijdragen aan het behouden van het sportieve imago van Nijmegen. Topsport(eventen) is goed voor de uitstraling van de stad en een stimulans voor de inwoners van Nijmegen om zelf te gaan sporten.
- De verkenning van de mogelijkheden voor het realiseren van het Topsport- en innovatiepark (TIP) wordt voortgezet, conform het besluit dat de gemeenteraad hierover in het voorjaar van 2011 heeft genomen.

Aansluiting bij landelijk en provinciaal beleid

Wij sluiten aan bij het gedachtegoed achter beleidsontwikkelingen bij landelijke en provinciale (sport)partners. Eén van de belangrijkste ontwikkelingen op sportgebied in de afgelopen jaren is het opstellen van het Olympisch Plan. Dit is een plan van aanpak, dat is opgesteld door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport, het Inter Provinciaal Overleg, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, VNO-NCW, MKB Nederland, FNV, NOC-NSF en Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen.

Het doel van het Olympisch Plan is nadrukkelijk het vergroten van de sportparticipatie. De ambitie van het plan is om met sport in de volle breedte een bijdrage te leveren aan Nederland, zodat de positieve effecten nu en in de toekomst zichtbaar zijn. De Olympische Spelen en Paralympische Spelen in 2028 zijn een inspirerend perspectief en mogelijke uitkomst, maar het plan richt zich nadrukkelijk op de kansen die 'Olympisch vuur' kan bieden in de sport en in de Nederlandse samenleving als geheel. Het draait in de eerste plaats om het profijt dat we als samenleving kunnen hebben van een Olympische inspiratie en ambitie in de sport.

Het Olympisch Plan is een belangrijke inspiratiebron voor landelijk en provinciaal beleid. De landelijke overheid omarmt dit plan en heeft in haar sportbeleid voor de komende jaren de volgende prioriteiten aangewezen¹:

- Sport en bewegen in de buurt
- Werken aan een veiliger sportklimaat
- Uitblinken in sport

De provincie Gelderland heeft in 2009 een nieuw beleidsplan vastgesteld². De provincie wil nieuwe accenten in de breedtesport leggen, talentontwikkeling versterken, investeren in accommodaties voor

¹ Beleidsbrief sport 'Sport en Bewegen in Olympisch perspectief', ministerie VWS, 2011

² Gelderland Sportland, provincie Gelderland

top- en breedtesport, sportevenementen en kennis en innovatie. De provincie legt met betrekking tot kernsporten onder andere accenten op hardlopen, volleybal en judo. De accenten die de provincie legt, kunnen een opmaat zijn voor het maken van keuzes in Nijmegen.

3. Evaluatie sportbeleid 2007 - 2010

Het sportbeleid van de gemeente Nijmegen is beschreven in de Beleidsnota Sport 'Verbinden en versterken... Bruggen bouwen in de sport 2007 – 2010'. Deze beleidsnota sluit inhoudelijk aan op de nota 'Breedtesport op topsportniveau 2002 – 2006', met een sterker accent op samenwerking, om de resultaten van het beleid in de periode 2002-2006 te versterken. In beide beleidsnota's wordt uitgegaan van vier programmalijnen in het sportbeleid:

1. Sportstimulering: het verhogen van sportdeelname door alle Nijmegenaren en specifieke doelgroepen.
2. Versterken sportverenigingen: door verenigingen te ondersteunen, ontstaat een sterk fundament voor de sport in Nijmegen.
3. Kwalitatief goede sportaccommodaties: in het beleid is veel aandacht uitgegaan naar het op peil brengen van de sportaccommodaties in Nijmegen.
4. Ondersteuning topsportklimaat: beleid gericht op het creëren van ideale omstandigheden voor talenten.

Hieronder zijn aan de hand van deze programmalijnen de belangrijkste resultaten en bevindingen uit de evaluatie van jaren 2007-2010 weergegeven.

1. Sportstimulering:

- 68% van de Nijmegenaren sport, meer dan het landelijk gemiddelde van 65% en meer dan de Nijmeegse doelstelling van 66% (Stads- en Wijkmonitor 2009).
- Het sporten buiten verenigingsverband én het sporten in de openbare ruimte is toegenomen, wat aanleiding geeft om in de nieuwe beleidsnota in te gaan op de positie van deze sporters.
- Sommige doelgroepen, waarvan de sportdeelname achterblijft bij het gemiddelde, zijn moeilijk te bereiken met de huidige interventies gericht op sportstimulering. De redenen waarom men niet sport zijn divers: tijdbesteding, financieel, culturele achtergrond, het is geen gewoonte om te sporten of men vindt dat men genoeg beweging heeft.
- De bekendheid en toegankelijkheid van het Jeugdsportfonds is nog niet optimaal.
- De mogelijkheden voor mensen met een beperking om te sporten bij een vereniging zijn toegenomen.

2. Versterken sportverenigingen:

- De doelstellingen ten aanzien van het behoud of de groei van het ledenaantal van sportverenigingen (een belangrijke indicator van de kracht van het verenigingsleven, waar het sportbeleid aan bijdraagt) worden gehaald, 88% van de verenigingen heeft een stabiel of groeiend ledenaantal (doelstelling: 10% stijging, van 70% naar 80%) (Sportverenigingsmonitor 2009).
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat de verenigingssport de volwassenen en ouderen minder goed weet vast te houden. De Nijmeegse verenigingen hebben wel verscheidene nieuwe activiteiten voor deze groepen ontwikkeld.
- De behoefte aan vrijwilligers, kader en ondersteuning is en blijft groot. Ook hebben verenigingen steeds meer te maken met wangedrag en gebrek aan betrokkenheid van (ouders van) leden.
- De subsidiesystematiek vergt relatief veel tijd in verhouding tot wat het een vereniging oplevert. De voorkeur gaat uit naar een efficiënter systeem, waarin het subsidiebudget vooral naar ondersteuning van nieuwe activiteiten en ontwikkelingen gaat.
- Contributie is de belangrijkste bron van inkomsten, verenigingen verwachten een terugloop van inkomsten uit sponsoring.
- 75% van de verenigingen (87% van de grotere verenigingen) werkt samen met andere partners zoals andere sportverenigingen, Sportservice, sportbonden, onderwijs, Transferpunt Sport, gemeentelijke afdeling Vastgoed, Sportservice en Accommodaties.

3. *Kwalitatief goede sportaccommodaties:*

- In de afgelopen periode is veel aandacht uitgegaan naar het op peil brengen van de sportaccommodaties in Nijmegen. De meeste gemeentelijke sportaccommodaties zijn kwalitatief op orde. 74% van de verenigingen is tevreden over de door hen gebruikte accommodatie, tegenover 56% in 2005.
- Bezettings- en bespelingsgraad (kunstgras) zijn gestegen.
- De doordecentralisatie van onderwijsmiddelen heeft ertoe geleid dat de scholen eigen binnensportaccommodaties bouwen, deze zijn niet altijd geschikt voor gebruik door verenigingen.

4. *Ondersteuning Topsport*

- In Nijmegen presenteren 12 sportclubs in de hoogste klasse van de competitie van de betreffende tak van sport (doelstelling: 10) en we hebben in Nijmegen 6 topsportevenementen (doelstelling: 6).
- Door middel van Partnerships tussen gemeente en topsportorganisaties, is topsport meer gaan samenwerken met de breedtesportverenigingen, met als doel de basis van topsport beter te verankeren in de Nijmeegse samenleving.
- De financiële situatie is, als gevolg van de economische recessie, bij veel topsportclubs zwaar.

4. Trends en ontwikkelingen

Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen brengt specifieke gevolgen voor het sportbeleid mee:

- Vergrijzing en afname van het aantal kinderen: de samenleving wordt ouder en in de bestaande stad neemt het aantal kinderen af. Bij het formuleren van het sportbeleid, maar ook bij de inrichting van de openbare ruimte of bij het maken van bestemmingsplannen dient rekening gehouden te worden met deze tendens. Daarnaast betekent deze ontwikkeling dat de sportaanbieders zich moeten beraden over het aanbod, zodat dit aansluit bij de (steeds veranderende) vraag. Uit landelijk onderzoek blijkt dat de verenigingssport de volwassenen en ouderen nog niet goed weet vast te houden, doordat het aanbod hier niet op ingericht is³.
- Toename sporten buiten verenigingsverband: steeds meer mensen kiezen ervoor om te sporten buiten verenigingsverband. Dit zijn met name volwassenen, die sporten in de openbare ruimte of bij sportscholen en dergelijke. Zowel uit Nijmeegs als uit landelijk onderzoek blijkt dat de toename van het sporten buiten verenigingsverband niet direct terug te zien is in de afname van de ledenaantallen bij sportverenigingen. Het betreft veelal een toename van de sportdeelname. Ook zijn er groepen mensen die zich niet bij een traditionele vereniging aansluiten, maar zich wel op een of andere manier organiseren. Er ontstaan ook steeds meer groepen van mensen die bij een commercieel sportcentrum of in een informeel groepsverband (bijvoorbeeld: hardloopclubje, het 'iedere-vrijdagmiddag-voetbalteam') samen sporten. We noemen deze organisatievormen 'lichte verbanden'. Deze ontwikkeling neemt overigens niet weg dat de sportverenigingen nog steeds van zeer groot belang zijn. Verenigingen vertegenwoordigen waarden zoals saamhorigheid en gezelligheid, die nog steeds veel mensen aanspreken. Dit geldt voor zowel de reguliere sportverenigingen, als voor de studentensportverenigingen die een aanbod verzorgen voor de circa 40.000 studenten in Nijmegen. Anderzijds zijn verenigingen sterk gericht op 'verplicht' vrijwilligerswerk en een traditioneel sportaanbod, waar steeds meer mensen zich niet door aangetrokken voelen. De sportvereniging blijft het fundament van de breedtesport, maar modernisering op bepaalde aspecten kan de sportdeelname verder vergroten.
- Bezuinigingen op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau leiden ertoe dat de financiële mogelijkheden om onze ambities, ook op het gebied van sport, te kunnen realiseren fors beperkt worden. We moeten daarom zoeken naar efficiënte en vernieuwende manieren om onze doelstellingen te bereiken.
- Een trend die wij in het verlengde van deze ontwikkelingen zien is dat sport steeds nadrukkelijker wordt betrokken bij de discussie over de vernieuwing binnen het sociale domein. Hierin werken wij aan een meer wijkgerichte aanpak, om dichtbij mensen de hulp en ondersteuning te organiseren die zij nodig hebben. Naast de verwachting dat dit leidt tot een

³ Sport: een leven lang, Rapportage sport 2010 van het Sociaal en Cultureel Planbureau en het W.J.H. Mulier Instituut.

betere aansluiting van het aanbod aan hulp en ondersteuning op de vraag van mensen, is dit ook ingegeven door het feit dat door bezuinigingsopgaven op een andere manier gewerkt moet gaan worden. We moeten immers met minder middelen, mensen de ondersteuning blijven bieden die ze nodig hebben. Wij denken hierbij concreet aan de relatie van sport met ons Wmo- en gezondheidsbeleid.

5. Koers voor sportbeleid 2012-2015

Hierboven is een aantal uitgangspunten beschreven, van waaruit wij het sportbeleid in de periode 2012-2015 willen vormgeven. Bovendien hebben wij aangegeven met welke trends en ontwikkelingen wij geconfronteerd worden, en welke bevindingen uit de evaluatie van het sportbeleid in de afgelopen jaren naar voren zijn gekomen.

Wij willen vanuit deze uitgangspunten, en inspeland op de ontwikkelingen waar wij mee geconfronteerd worden, de nieuwe Sportnota opstellen. We laten ons hierbij inspireren door de gedachte van het Olympisch Plan waarin 'meedoen' centraal staat. Dat plan gaat nadrukkelijk in op het profijt dat we als samenleving kunnen hebben van sport. In het plan wordt dit concreet gemaakt aan de hand van acht terreinen waar sport een rol in speelt. Dit zijn:

- Breedtesport – Sport voor ons allemaal.
- Sociaal-maatschappelijk – Meedoen is winnen voor iedereen.
- Welzijn – Sport draagt bij aan een gezonde levensstijl.
- Topsport – Optimaal presteren.
- Ruimtelijk – Relatie tussen sportgebied en ruimtelijke vraagstukken.
- Economie – Sport als sector brengt werkgelegenheid mee.
- Evenementen – Evenementen bevorderen onze aantrekkingskracht.
- Media-aandacht – Zichtbaarheid en media-aandacht dragen bij aan optimale sportparticipatie.

Waar willen we naar toe? Accenten in het Nijmeegse sportbeleid

In de inleiding van deze notitie hebben wij weergegeven wat onze kernvisie op het sportbeleid is. Ook hebben we aangegeven dat we ons beleid willen vormgeven aan de hand van het raamwerk van de acht aandachtsgebieden, die hierboven zijn opgesomd. Hieronder geven wij aan waar wij prioriteit aan geven, en welke invulling wij willen geven ten aanzien van deze acht aandachtsgebieden.

Op grond van onze doelstelling, visie en uitgangspunten ligt onze *focus* primair op de eerste vier aandachtsgebieden: *Breedtesport*, *Sociaal-maatschappelijk*, *Welzijn* en *Topsport*. Dit betekent echter niet dat wij op de andere vier gebieden geen ambities hebben, maar deze terreinen zijn vooral van belang als randvoorwaarde voor het vergroten van de sportieve participatie. We bezien de acht aandachtsgebieden in hun samenhang als hét kader voor ons sportbeleid. Hieronder beschrijven wij zeven aandachtsgebieden, omdat wij de relatie tussen sport en economie hebben toegevoegd bij het aandachtsgebied Topsport.

1. *Breedtesport: sport voor iedereen*

Wij willen sporten in Nijmegen voor iedereen toegankelijk houden. We streven naar hoge sportieve participatie, en plegen waar nodig vraaggericht specifieke inzet om mensen te stimuleren of ondersteunen. Hierbij wijzen we geen doelgroepen op voorhand aan, maar gaan we uit van onze ambitie dat sport voor iedereen is, ongeacht leeftijd, geslacht, culturele achtergrond, seksuele geaardheid of de aanwezigheid van een beperking.

Wel leggen wij een accent op de verantwoordelijkheid die mensen zelf hebben voor het beoefenen van sport, en de betrokkenheid bij een vereniging of andere organisatievorm. Onze inzet is vooral gericht op groepen die in een specifieke (achterstands)positie zitten. Wat betreft de uitwerking van deze inzet, willen we naar de behoefte (in de wijk) kijken, om ervoor te zorgen dat een gekozen interventie ook past bij de groep van mensen waar deze op gericht is.

Sterke verenigingen blijven de basis van de breedtesport, en zijn belangrijke maatschappelijke partners. We continueren de inzet van combinatiefunctionarissen en willen deze meer wijkgericht inzetten op thema's als aangepast sporten, de gezonde vereniging en de verbinding tussen breedte- en topsport. 'Lichte verbanden' vormen een kader waarbinnen mensen sporten, en daarom willen wij deze betrekken bij het vergroten van de sportieve participatie.

2. *Sociaal-maatschappelijk: sport voor en in de wijk*

Wij willen binnen het sportbeleid wijkgericht werken, sport draagt sterk bij aan de dynamiek en leefbaarheid in de wijk. Specifieke vraagstukken, demografische samenstelling en de aanwezigheid van organisaties op het gebied van sport, onderwijs, welzijn etcetera verschillen van wijk tot wijk. Wij willen dat diverse partijen in een wijk samenwerken om de interventies te plegen die in die wijk nodig zijn. Sportservice, sportverenigingen en andere organisaties op het gebied van sport en bewegen kunnen hier een belangrijke rol in spelen.

3. *Welzijn: sporten is gezond*

Sport draagt bij aan gezondheid, aan het 'fysieke' welzijn van mensen en de samenleving. Het verband tussen sport en beweging en problemen gerelateerd aan overgewicht, depressie en ziekten zoals hart- en vaatziekten is in vele onderzoeken aangetoond. Het bevorderen van de gezondheid is een stadsbrede ambitie die wij binnen verschillende beleidsprogramma's, waaronder Sport, willen verwezenlijken. Bovendien willen wij de verbinding tussen zorginstellingen en organisaties die zich bezig houden met aangepast sporten versterken.

4. *Topsport en economie: ruimte voor talent, innovatie en samenwerking*

Topsport inspireert. Naast de intrinsieke waarde van topsport voor de sporter, zien wij topsport in Nijmegen in de eerste plaats als een inspiratiebron en samenwerkingspartner voor de breedtesport. Vanuit de samenhang tussen breedte- en topsport willen we de Nijmegen Sporten opnieuw beschouwen.

Topsporters zien wij als rolmodel voor breedtesporters, talenten en sporters die ondersteuning nodig hebben. Identificatie met topsporters kan mensen stimuleren om zelf aan sport te gaan doen. Daarnaast is topsport belangrijk voor het imago van Nijmegen. Wij willen onderzoeken hoe wij in samenwerking met andere partijen zoals de Hogeschool Arnhem Nijmegen de omstandigheden voor talenten en topsporters (al dan niet met een beperking) kunnen verbeteren.

De verkenning van de mogelijkheden voor het realiseren van het Topsport- en innovatiepark (TIP) zal plaatsvinden conform het besluit dat de gemeenteraad hierover in het voorjaar van 2011 heeft genomen. Het TIP is een unieke kans om vanuit een samenwerking tussen kennisinstellingen, zorgorganisaties en topsport te komen tot innovaties op het vlak van gezondheid/vitaliteit. Met het TIP beogen we ook de topsport in accommodatieopzicht te faciliteren.

(Top)sport levert een belangrijke bijdrage aan de (lokale) economie. De Zevenheuvelenloop is hiervan een voorbeeld. We willen onderzoeken hoe we de aansluiting tussen bedrijfsleven en sport kunnen verbeteren, met name met betrekking tot het ondersteunen van talenten.

5. *Ruimtelijk: sport, bewegen, accommodaties en ruimtelijke ontwikkeling*

In ons beleid willen wij blijven streven naar ruimte voor sport door de hele stad heen, en blijven wij ons richten op kwalitatief goede sportaccommodaties. Omdat in toenemende mate wordt gesport in de openbare ruimte willen we het bewegen in de openbare ruimte faciliteren. De focus ligt hierbij op minimale aanpassingen in geplande en bestaande voorzieningen.

Wij willen het gebruik van sportaccommodaties verder verbeteren, met betrekking tot openstelling en meervoudig gebruik, in samenhang met de omliggende wijken. In de inleiding hebben wij reeds aangegeven dat wij, na een periode van forse investeringen in de kwaliteit van sportaccommodaties, de komende jaren het accent leggen op het op orde houden van de kwaliteit van de sportaccommodaties.

6. *Evenementen: sportevenementen stimuleren sportdeelname en imago van de stad*

Evenementen dragen bij aan de sportdeelname en het imago van Nijmegen. Evenementen geven mensen de kans iets bijzonders in Nijmegen mee te maken. Succesvolle sportieve evenementen zoals de Vierdaagse, Zevenheuvelenloop en Marikenloop maken dit meer dan duidelijk. Wij willen een beperkt aantal (topsport)evenementen ondersteunen. Hierbij kijken we vooral naar de bijdrage hiervan aan onze overige ambities.

7. *Media: uitdragen van sport in de stad*

De Nijmeegse sportwereld wordt goed gevolgd door de lokale media. Zeker daar waar er verbindingen tussen sport en andere (maatschappelijke) terreinen ontstaan en deze onderscheidend zijn, is de kans groot dat de media daar belangstelling voor hebben. De herkenbaarheid en zichtbaarheid van het sporten in Nijmegen kan leiden tot een hogere sportieve participatie en het versterken van het sportieve (maatschappelijke) imago van de sportvereniging of sporttak en de Nijmeegse sportwereld.

6. Vervolg proces

In deze startnotitie hebben wij onze denkrichting voor de nieuwe sportnota gepresenteerd. De hierboven beschreven doelstellingen, visie, uitgangspunten en de voorlopige koers kunnen in de discussie met de raad worden aangescherpt en bijgesteld.

Op basis van deze startnotitie, en de reactie daarop van gemeenteraad en maatschappelijke partners, gaan wij een Sportnota opstellen. De Sportnota leggen wij ten slotte ter besluitvorming voor aan de raad. In bijlage 1 bij deze notitie wordt een overzicht gegeven van dit proces.

In het voortraject hebben wij een aantal stakeholders (uit de sport, maar ook uit sectoren als zorg, welzijn en onderwijs en kennisinstellingen) geconsulteerd, en de opbrengst daarvan gebruikt bij het opstellen van deze notitie. Ook bij het vervolg van dit proces zullen wij mensen en organisaties 'uit het veld' betrekken.

Bijlage 1: Totstandkoming startnotitie en vervolg proces

Deze startnotitie is geschreven op basis van diverse onderzoeken en (beleids)documenten, gesprekken met betrokkenen binnen de ambtelijke organisatie en partners in het maatschappelijk middenveld. In twee 'rondetafelgesprekken' in juni en juli 2011 zijn externe vertegenwoordigers uit het veld van onderwijs, gezondheidszorg en georganiseerde sport (veld- en zaalsport) geconsulteerd. Daarnaast is er advies gevraagd aan een externe deskundige op het gebied van gemeentelijk sportbeleid. De opbrengst van deze gesprekken en het advies is gebruikt bij het opstellen van deze startnotitie.

Wij hebben de Adviescommissie Allochtonen, Adviescommissie Homo-Lesbisch beleid, Seniorenraad en het Platform Gehandicaptenbeleid om advies gevraagd bij deze startnotitie, en hebben deze adviezen betrokken bij de uitwerking van de startnotitie.

Na aanbieding van deze startnotitie aan de raad, volgt – afhankelijk van de agenda en wensen van de raad – bespreking met de raad. Vervolgens willen wij met de diverse maatschappelijke partners in gesprek om de koers en invulling daarvan, zoals beschreven in deze startnotitie, uit te werken, aan te scherpen en concreet te maken, met doelstellingen en acties voor de komende jaren. De raad wordt uitgenodigd om aan dit participatiedeel van het proces deel te nemen. Het resultaat van dit proces zal de daadwerkelijke Sportnota 2012-2015 zijn. Dit proces is hieronder weergegeven.

Juni/juli 2011	Consultatie van stakeholders uit onderwijs, zorg en sportsector door middel van 'rondetafelgesprekken'.
Oktober 2011	Besluitvorming college van b&w over Startnotitie Sport
November 2011 (onder voorbehoud agenda raad)	Politieke Avond - Kamerronde over Startnotitie Sport: bespreking startnotitie. Resultaten worden betrokken bij uitwerking Sportnota 2012-2015
Oktober 2011 – februari 2012	Participatie: - Consultatie van betrokkenen vanuit sport, onderwijs, maatschappelijke instellingen, zorg, bedrijfsleven. 2-3 bijeenkomsten. Adviesvraag gemeentelijke adviescommissies Uitwerking beleidsplan
1 ^e kwartaal 2012	Besluitvorming in college
1 ^e kwartaal 2012	Besluitvorming in raad

Bijlage 2: Evaluatie sportbeleid 2007 – 2010

Het huidige Nijmeegse sportbeleid is vervat in de Beleidsnota Sport 'Verbinden en versterken.... Bruggen bouwen in de sport 2007-2010'. Bepalend in deze nota was samenwerking, met als doel de resultaten van de voorgaande sportnota 'Breedtesport op topsportniveau 2002-2006' te versterken. Samenwerking is niet alleen binnen de sport zelf gezocht, maar ook met organisaties van buiten de sport, die sport gebruiken om hun doelen (o.a. betere gezondheid, betere leefomgeving, meer studenten) te realiseren. In beide nota's stond sport als doel centraal en gold de volgende missie: *"De gemeente Nijmegen richt zich op het bevorderen van een sterke organisatorische sportinfrastructuur en een kwalitatief hoogwaardig sportaanbod. Dat met als uiteindelijk primair doel dat inwoners van Nijmegen plezier en voldoening beleven aan het beoefenen van sport en secundair om maatschappelijke doelstellingen te realiseren".*

Hieronder volgt een korte evaluatie van de vier programmalijnen van het huidige Nijmeegse sportbeleid. Bij de evaluatie hebben wij onder meer gebruik gemaakt van de verschillende peilingen en monitoren van de afdeling Onderzoek & Statistiek (zoals de Stads- en Wijkmonitoren, de Sportverenigingmonitor en de Jeugdmonitor), de jaarverslagen van Sportservice Nijmegen en de reguliere contacten in het sportveld. Bij de evaluatie hebben wij gekeken naar de doelstellingen zoals deze zijn geformuleerd in de Beleidsnota 2007-2010, de interventies die zijn gepleegd, de resultaten en de effectiviteit van deze interventies en de ervaringen vanuit verschillende instanties en verenigingen.

1. Sportstimulering:

Doelstelling: het verhogen van de sportdeelname van onderstaande doelgroepen:

- Senioren (50+)
- Jeugd/jongeren
- Allochtonen
- Minima
- Het verhogen van de sportdeelname van inwoners met een verstandelijke en/of fysieke beperking met 5%.

Interventies: In samenwerking met andere programma's en partijen zijn middels sportstimuleringsactiviteiten de bovenstaande doelgroepen gestimuleerd om (meer) te gaan sporten. De activiteiten vonden met name plaats in die wijken, waar de sportdeelname het laagste was. Voor de minima is mede ingezet op promotie van het Jeugdsportfonds.

Resultaten en bevindingen: In het algemeen kan gesteld worden dat het percentage sporters is toegenomen, 68% van de Nijmegenaren sport (Stads- en Wijkmonitor 2009). Zowel bij de doelgroepen als in het algemeen blijkt dat het sporten buiten verenigingsverband is toegenomen. Dit betreft sporten in de openbare ruimte, individuele sporten en/of het sporten bij fitnesscentra en andere sportaanbieders.

- Senioren: Het percentage sporters onder de 50-64 jarigen is niet toegenomen. Het percentage 65+ sporters is zeer sterk toegenomen.
Aandachtspunt: Er is veel kritiek geuit op het beleid dat 50+-ers als doelgroep worden aangemerkt. Meer specifiek is commentaar geleverd op de Sportwijzer 50+. Uit landelijk onderzoek⁴ blijkt dat de meeste 50+-ers prima in staat om te sporten en hiervoor geen ondersteuning nodig te hebben. Voor senioren met een chronische ziekte of andere belemmeringen ligt dit genuanceerder.
- Jeugd/Jongeren: de achterstanden op sportgebied waren vooral te vinden in de aandacht- en BOSwijken, bij VMBO-leerlingen en niet-westerse allochtone jeugd en jongeren. Het percentage jeugd en jongeren dat sport uit de genoemde wijken en doelgroepen is toegenomen. Met name de niet-westerse allochtone jongens hebben een flinke inhaalslag gemaakt en sporten nu net zoveel als de jeugd in het algemeen. De niet-westerse allochtone meisjes blijven nog achter.
- Allochtonen en minima: Een lichte toename van het aantal sporters.
- Mensen met een beperking: In de verschillende peilingen zijn geen specifieke vragen gesteld over mensen met een beperking. Om die reden ontbreekt het percentage sporters onder deze

⁴ Sport: een leven lang. Rapportage sport 2010 van het Sociaal en Cultureel Planbureau en het W.J.H. Mulier Instituut

doelgroep. Uit de Sportverenigingsmonitor 2009 blijkt echter dat het aanbod voor deze groep mensen alsmede het aantal deelnemers bij sportverenigingen is gestegen.

- Uit de praktijk blijkt dat niet alle doelgroepen even makkelijk te bereiken zijn en de interventies voor bepaalde doelgroepen beperkt rendement opleveren. Uit landelijk onderzoek blijkt dat de moeilijkste doelgroepen – net zoals in Nijmegen – minima, niet-westerse allochtonen, laag opgeleiden, alleenstaande ouders en mensen met een lage sociaal economische status (SES) zijn. Vooral als er sprake is van een cumulatie van factoren is de sportdeelname laag. De redenen waarom men niet sport zijn divers en afhankelijk van de leeftijd en fase waarin men verkeert. Gebrek aan tijd, gebrek aan financiële middelen danwel middelen anders besteden, geen gewoonte of vinden dat men genoeg beweging heeft zijn redenen om niet te sporten.
- Uit de Sportverenigingsmonitor én uit ervaringen in het veld blijkt dat het Jeugdsportfonds niet overal bekend en toegankelijk is. Hierdoor wordt de doelgroep (kinderen van minima) nog niet altijd even goed bereikt.
- Door verschillende organisaties en programma's worden sportactiviteiten voor verschillende doelgroepen en ter bevordering van verscheidene doeleinden (gezondheid, sociale activering, integratie, veiligheid e.d.) georganiseerd. Afstemming tussen de verschillende sport(stimulerings)activiteiten vindt niet altijd plaats.

2. Versterken sportverenigingen:

Doelstelling: In 2010 moet er een structurele kwaliteitsverbetering plaats hebben gevonden binnen het Nijmeegse sportaanbod en de sportverenigingen. Deze verbetering moet blijken uit een toename van het aantal verenigingen met een stabilisatie of toename van het ledenaantal met 10% (van 70% naar 80%).

Interventies: De interventies in het huidige beleid waren met name gericht op samenwerking en ondersteuning van verenigingen bij het uitvoeren van hun activiteiten. Specifieke interventies geschieden via subsidie en de combinatiefunctionarissen.

Resultaten en bevindingen: Uit de Sportverenigingsmonitor 2009 blijkt dat de doelstelling is gerealiseerd. Met name de grotere clubs groeien en wensen deze stijgende lijn voort te zetten, maar zij hebben hiervoor meer vrijwilligers en kader nodig. Een deel van de ondersteuning is ondervangen door de intrede van de combinatiefunctionaris en de samenwerking met andere partijen zoals het onderwijs (HAN en ROC) en Transferpunt Sport.

Uit landelijk onderzoek⁵ en ook uit de Nijmeegse praktijk blijkt dat de verenigingssport de volwassenen en ouderen nog niet goed weet vast te houden. Daarentegen zijn door de sportverenigingen verscheidene nieuwe activiteiten voor nieuwe doelgroepen ontwikkeld.

Door de verenigingen zijn de volgende signalen afgegeven:

- Contributie is en blijft de belangrijkste inkomstenbron van sportverenigingen.
- De behoefte aan vrijwilligers, kader en andere ondersteuning is aanhoudend en ongewijzigd.
- Het huidige subsidiebeleid wordt niet ondersteund. De subsidiesystematiek vergt relatief veel tijd, zonder dat het een substantieel bedrag oplevert. Verenigingen geven de voorkeur aan een efficiëntere inzet van het beperkte subsidiebudget voor ondersteuning bij nieuwe activiteiten en ontwikkelingen.
- Verenigingen verwachten dat zij in financieel opzicht onder druk komen te staan. Met vreest vooral een terugloop van sponsorinkomsten, maar ook waar het gaat over het lidmaatschap kan de economische crisis effect hebben.
- Verenigingen worden steeds vaker geconfronteerd met zaken als wangedrag van leden en toeschouwers, vandalisme en onwelwillendheid van (ouders van) jeugdleden om taken te verrichten.

⁵ Sport: een leven lang, Rapportage sport 2010 van het Sociaal en Cultureel Planbureau en het W.J.H. Mulier Instituut.

Hieronder volgt een overzicht van de programmalijnen Sportstimulering en Versterken Sportverenigingen⁶:

	positief	neutraal	negatief
sport	■ Groei sportdeelname bij jongeren en volwassenen. ■ Sportdeelname relatief sterk toegenomen bij doelgroepen sportstimulering. ■ Tevredenheid over gemeentelijke sportaccommodaties toegenomen. ■ Deelnemers naschools sportaanbod veelal tevreden over geboden activiteiten. ■ Hardloopevenementen groeien door. ■ Hoge waardering voor loopevenementen. ■ Cruyff Courts worden veel gebruikt ■ Bereik sport- en speelplekken toegenomen.	■ Aandeel sportclubleden even hoog als in stedelijke gebieden. ■ Sportdeelname hangt sterk met opleidingsniveau samen (relatief veel hoog-opgeleiden in Nijmegen).	■ Tekort aan vrijwilligers bij clubs nog steeds groot. ■ Weinig allochtone meisjes en vrouwen lid van sportclub.
	■ Aandeel sporters iets hoger dan landelijk. ■ Meerderheid van clubs is tevreden over samenwerking met partners.	■ Aandeel volwassenen dat lid van sportclub is licht afgenomen. ■ Deel clubs verwacht financiële problemen ten gevolge van economische crisis.	

3. Kwalitatief goede sportaccommodaties:

Doelstelling: In de gemeente Nijmegen moeten in 2010 alle sportaccommodaties – voorzover mogelijk - voldoen aan alle onderdelen van de Nijmegen Norm.

Interventies: De beleidsmaatregelen waren met name gericht op het vergroten van de multifunctionaliteit van de gemeentelijke binnensportaccommodaties, het wegwerken van achterstallig onderhoud en de verbetering van de kwaliteit van de voetbalvelden/gemeentelijke buitensportaccommodaties. De genoemde maatregelen zijn uitgevoerd, met uitzondering van de beleidsmaatregel dat na verbetering van de accommodaties de huurtarieven gefaseerd zouden worden verhoogd.

Resultaten en bevindingen:

- De investeringen door de gemeente in de gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties hebben er toe geleid dat 74% van de verenigingen tevreden zijn over de door hen gebruikte gemeentelijke sportaccommodatie tegenover 56% in 2005. Het vergroten van de multifunctionaliteit binnensport en de kwaliteitsimpuls buitensportaccommodaties hebben geleid tot een positieve beoordeling van de sportaccommodaties door de sportverenigingen. Verenigingen hebben aangegeven dat de kwaliteit van de sportaccommodaties essentieel is en een belangrijke bijdrage levert aan de uitstraling en groei van de vereniging.
- De bezettingsgraad van de binnensportaccommodaties is gestegen.
- Met name grotere verenigingen hebben wensen op het gebied van uitbreiding accommodatie en kwaliteitsverbetering.
- De hoogte van de OZB aanslag is de afgelopen jaren gestegen als gevolg van de investeringen en toename van het aantal kunstgrasvelden. Sportverenigingen hebben hierdoor enerzijds te maken met kostenstijgingen, anderzijds met een hogere bespelinggraad van de velden.
- De doordecentralisatie binnen het onderwijs heeft tot gevolg dat binnensportaccommodaties minder multifunctioneel inzetbaar zijn. Scholen bouwen gymzalen voor eigen gebruik, welke zalen buiten schooltijd veelal leeg staan en niet altijd geschikt zijn voor sportverenigingen.
- Buitensportaccommodaties worden met name 's avonds en in het weekend gebruikt door sportverenigingen. Het gebruik overdag is minimaal.
- Zwemverenigingen geven aan dat de huur van het badwater te hoog is.
- In het huidige sportaccommodatiebeleid ging met name aandacht uit naar de voetbalaccommodaties, gymzalen en sporthallen. Door sportverenigingen wordt ook aandacht

⁶ Bron: Stadspeiling 2009

gevraagd voor de andere sportaccommodaties (tennis, hockey, zwemmen, vechtsporten, skaten enzovoort).

- IJsbaan Triavium is per 1 januari 2011 een gemeentelijke ijsbaan.
- Het in de sportnota genoemde actiepunt met betrekking tot het aanpassen van de tarievenstructuur van de binnen- en buitensportaccommodaties is gerealiseerd.

4. Ondersteuning Topsport:

Doelstelling:

1. In 2010 presteren tien Nijmeegse sportverenigingen in de hoogste klasse van de competitie van de betreffende tak van sport.
2. In 2010 worden zes topevenementen georganiseerd waarbij er drie een substantiële impact hebben naar de stad. Het gaat dan om sportevenementen van het niveau NK, EK, WK of evenementen met een internationaal topdeelnemersveld.
3. Het realiseren van het Topsport- en Innovatiepark (TIP).

Interventies: de ondersteuning van topsport was met name gericht op samenwerking tussen top- en breedtesport en versterking van de topsportcultuur én specifieke ondersteuning via Partnerships met topsportorganisaties.

Resultaten en bevindingen:

- De doelstellingen 1 en 2 zoals geformuleerd in de sportnota zijn gerealiseerd.
- Het Topsport- en Innovatiepark (TIP) is (nog) niet gerealiseerd.
- Via Partnerships tussen de gemeente en topsportorganisaties, is topsport meer gaan samenwerken met de breedtesportverenigingen, met als doel de basis van topsport beter te verankeren in de Nijmeegse samenleving.
- Als gevolg van de economische crisis staan de topsportclubs onder druk. Mede als gevolg hiervan zijn bijvoorbeeld de Romijnders Devils (ijshockey), niet meer in staat om in het seizoen 2011-2012 uit te komen in de eredivisie. De crisis en het ontbreken van een accommodatie die voldoet aan de eisen voor topsport vormen de aanleiding voor Magixx Playing for KidsRights om tijdelijk van een accommodatie in Wijchen gebruik te maken.